

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İSTANBUL KADIKÖY BELEDİYESİ
2016 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2017

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	30
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	31
8.	EKLER.....	77

KISALTMALAR

CKM	Caddebostan Kültür Merkezi
TV	evre Temizlik Vergisi
İSKİ	İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi
İSPARK	İstanbul Otopark İşletmeleri Ticaret Anonim Şirketi
KASDAŞ	Kadıköy Sağlık Turizm Eğitim evre Temizliği Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
KBS	Kamu Harcama ve Muhasebe Biliřim Sistemi
UKOME	Ulaşım Koordinasyon Merkezi

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 2015-2016 Yılları Gider Bütçeleri

Tablo 2: 2015-2016 Yılları Gelir Bütçeleri

Tablo 3: Belediye Adına Tescilli Olup Belediyenin Envanterinde Bulunmayan Taşıtlar

Tablo 4: Mali Tablolarda Görünmeyen Hesaplar

Tablo 5: Kredi Kartlarından Alacaklar Hesap Bakiyeleri ile Banka Kayıtlarındaki Hesap Bakiyeleri Arasındaki Farklar

Tablo 6: İlbank Tarafından Gönderilen Tutarlar

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Kurum, mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir. Kurumun kullanmış olduğu muhasebe sistemi tahakkuk esaslı devlet muhasebesi sistemidir. Tahakkuk esaslı devlet muhasebesi kamu kaynaklı faaliyet gösteren, kamu kaynağını geliri olarak kaydeden, bu gelirden harcama yapan kurumların kullandığı muhasebe sistemidir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 51'inci maddesinde yer alan “Kamu gelir ve giderleri tahakkuk ettirildikleri mali yılın hesaplarında gösterilir” hükmüne istinaden belediyelerde de tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır.

Bununla beraber yine aynı maddenin 3'üncü fıkrasında yer alan “Bütçe gelirleri tahsil edildiği, bütçe giderleri ise ödendiği yılda muhasebeleştirilir” hükmü gereğince bütçe hesaplarında tahsil ve ödeme zamanı esas alınmaktadır.

Kadıköy Belediyesi 2015 ve 2016 yılları gelir ve gider bütçe gerçekleştirmeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 1: 2015-2016 Yılları Bütçe Giderleri Tablosu (TL)

AÇIKLAMA		2015 Yılı Gerçekleşen Bütçe Giderleri	2016 Yılı Gerçekleşen Bütçe Giderleri
830.1	Personel Giderleri	61.508.803,27	74.217.101,73
830.2	Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	9.076.823,18	11.067.600,04
830.3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	208.691.493,17	250.723.178,81
800.4	Faiz Giderleri	0,00	0,00
830.5	Cari Transferler	6.007.945,13	9.917.934,77
830.6	Sermaye Giderleri	27.302.103,28	52.158.755,87
830.7	Sermaye Transferi	2.999.600,00	1.750.000,00
830.8	Borç Verme	0,00	0,00
830.9	Yedek Ödenekler	0,00	0,00
830	BÜTÇE GİDERİ	315.586.768,03	399.834.571,22

Tablo 2: 2015-2016 Yılları Bütçe Gelirleri Tablosu (TL)

AÇIKLAMA		2015 Yılı Gerçekleşen Bütçe Gelirleri	2016 Yılı Gerçekleşen Bütçe Gelirleri
800.1	Vergi Gelirleri	192.817.022,76	201.578.436,87
800.2	Sosyal Güvenlik Gelirleri	0,00	0,00
800.3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	12.418.093,91	13.068.200,77
800.4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	293.744,30	66.870,68
800.5	Diğer Gelirler	140.589.044,15	159.335.816,28
800.6	Sermaye Gelirleri	6.883.500,00	7.569.200,00
800.8	Alacaklardan Tahsilatlar	0,00	0,00
800	BÜTÇE GELİRLERİ	353.001.405,12	381.618.524,60
810	Red ve İadeler (-)	0,00	637.302,62
	NET BÜTÇE GELİRİ		380.981.221,98

Kadıköy Belediyesi 2016 yılı bütçesini 452.500.000,00 TL olarak tahmin etmiştir. Gider bütçesi 399.834.571,22 TL ile % 88,36, gelir bütçesi ise 380.981.211,98 TL ile %84 oranında gerçekleşmiştir. Giderlerde en büyük iki kalemi mal ve hizmet üretim giderleri ile personel giderleri oluştururken gelirlerin en büyük iki kalemini ise vergi gelirleri ve diğer gelirler oluşturmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,

- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve

doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Kurumun Elektrik ve Doğalgaz Abonelikleri İçin Ödediği Güvence Bedellerinin Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında İzlenmemesi

Kurumun mali tablolarının incelenmesinde, elektrik ve doğalgaz abonelikleri için 2016 yılı ve öncesinde ödenen güvence bedellerinin 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 168'inci maddesinde;

"Verilen depozito ve teminatlar hesabı, kamu idarelerince, bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak diğer kamu idareleri veya kişilere bir yıldan daha uzun süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılır."

Denilmektedir.

Yapılan incelemede 80 adet doğalgaz aboneliği için 86.473,74 TL, 204 adet elektrik aboneliği için 33.963,88 TL olmak üzere toplam 120.437,62 TL güvence bedeli ödendiği ancak bu tutarın ilgili hesapta izlenmediği anlaşılmıştır.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde; elektrik ve doğalgaz abonelikleri için ödenmiş olan güvence bedellerinin 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Geçmiş yıllara ait 226 hesaba kaydedilemeyen bedel için Mahalli İdarelere Bütçe Muhasebe uygulama yönetmeliğinde karşılık hesap bulunamamış 500 Denge Hesabında KBS veri girişinde hata mesajı vermektedir. Karşı hesap konusunda görüş ve önerileriniz doğrultusunda işlem yapılacaktır.

Ekte gönderilen muavin defter raporundan da anlaşılacağı üzere 2015 Yılından itibaren ödenen doğalgaz ve elektrik güvence bedelleri ve depozitoları; 226 verilen depozito ve teminatlar hesabında izlenmektedir" denilmektedir.

Sonuç olarak idare cevabı ekindeki muavin defter raporuna göre, 2017 yılından itibaren ödenen doğalgaz ve elektrik güvence bedelleri ve depozitolarının ilgili hesapta izlenmeye başlandığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla idarenin cevabındaki 2015 ibaresi hatalıdır.

Elektrik ve doğalgaz abonelikleri için 2016 yılı ve öncesinde ödenen güvence bedellerinin 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmediği hususunda, bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekle birlikte gerekli işlemlerin yapılmasında karşılık hesap bulunamadığı 500 Net Deger/Sermaye Hesabında KBS veri girişinde hata mesajı alındığı belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 600 Gelirler Hesabının işleyişini düzenleyen 369'uncu maddesindeki, "8) Varlıkların doğal olaylar veya başka nedenlerle miktarında ve değerinde meydana gelen artışlar bu hesaba alacak, ilgili varlık hesaplarına borç kaydedilir" hükmü uyarınca; bulgumuz üzerine ilgili gaz ve elektrik şirketlerinde depozito olarak bulunduğu ve önceki yıllarda gider yapılarak muhasebeleştirildiği tespit edilen Kurumun varlıklarının/alacaklarının bu hesapta tahakkuk ettirebilmesi ve 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmesi mümkündür.

BULGU 2: Kiralanan Gayrimenkuller İçin Yapılan Giderlerin Özel Maliyetler Hesabında İzlenmemesi

Kurumun mali tabloları ile hesap ve işlemlerinin incelenmesinde, kiralanan gayrimenkuller için yapılan giderlerin 264 Özel Maliyetler Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 264 Özel Maliyetler Hesabının niteliğini düzenleyen 212'nci maddesinde;

"Bu hesap, kiralanan gayrimenkullerin geliştirilmesi veya ekonomik değerinin sürekli olarak artırılması amacıyla yapılan giderler ile bu gayrimenkullerin kullanılması için yapılıp, kira süresinin sonunda mal sahibine bırakılacak olan varlıkların izlenmesi için kullanılır."

Denilmektedir.

Yapılan incelemede; Kurumun kiraladığı gayrimenkuller için yapılmış olan tadilat giderlerinden 106.787,60 TL tutarındaki kısmının, kira süresinin sonunda mal sahibine

birakılacak nitelikte olduğu anlaşılmıştır.

Belirtilen mevzuat hükmü ve yapılan açıklamalar çerçevesinde; Kurumun kiraladığı gayrimenkuller için yapılan 106.787,60 TL tutarındaki giderin 264 Özel Maliyetler Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Fen İşleri Müdürlüğünün 15/05/2017 Tarih ve E.27428 sayılı yazılarına istinaden Muhasebede gerekli kayıtlar 5406 nolu Muhasebe işlem fişi ile yapılmıştır” denilmektedir.

Sonuç olarak bulguda belirtilen hususlara iştirak edildiğinden, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: Mahkeme Kararları Gereğince Ödenmek veya Tahsil Edilmek Zorunda Olan Tutarların Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

Kadıköy Belediyesi hesaplarının incelenmesi sonucunda; mahkeme kararları ile kurum lehine ve/veya aleyhine hükmedilen tazminat tutarlarının muhasebe kayıtlarına alınmadığı tespit edilmiştir.

Kadıköy Belediyesi'nin Sağlık Bakanlığı (Kamu Hastaneleri Kurumu) aleyhine açtığı kamulaştırmasız el atma davasında kesinleşen mahkeme kararı üzerine alacağı tutar olan faiz hariç 56.214.796,88 TL'nin muhasebe kayıtlarında izlenmediği hususu 2014 Yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer almasına rağmen; söz konusu tutarın icra takibine konu edilmiş ancak tahsil edilememiş, karşı tarafın yargılamanın iadesi yoluna başvurmuş ve yargılama sürecinin yeniden başlamış olması gibi nedenlerle gereğinin yapılmadığı anlaşılmıştır.

Buna ilave olarak, İstanbul Anadolu 6. Asliye Hukuk Mahkemesinin 08.11.2016 tarih ve 2015/57E ve 2016/344K sayılı kararı ile Kadıköy Belediyesi aleyhinde hükmedilen 101.859.043,16 TL tazminat tutarının da Kurumun muhasebe kayıtlarına alınmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun;

"Kayıt zamanı" başlıklı 50'nci maddesinde;

“Bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir. Bütün mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve her muhasebe kaydının belgeye dayanması şarttır.”,

“Kamu gelir ve giderlerinin yılı ve mahsup dönemi” başlıklı 51’inci maddesinde;

“Kamu gelir ve giderleri tahakkuk ettirildikleri malî yılın hesaplarında gösterilir.

Tahakkuk ettirilecek giderler Devlet muhasebesi kayıtlarında ekonomik sınıflandırmanın dördüncü düzeyini de kapsayacak şekilde gösterilir.

Bütçe gelirleri tahsil edildiği, bütçe giderleri ise ödendiği yılda muhasebeleştirilir.”

Hükümleri yer almaktadır.

23.12.2014 tarih ve 29214 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 5’inci maddesinde; genel yönetim muhasebesinin, muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan ve aşağıda belirtilen kavramlara göre yürütüleceği düzenlenmiştir.

Dönemsellik: Kamu idarelerinin faaliyetleri, belirli dönemlerde raporlanır ve her dönemin faaliyet sonuçları diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanır.

İhtiyatlılık: Muhasebe uygulamasında muhtemel risklere ve olaylara karşı bu Yönetmelikte belirtilen durumlarda karşılık ayrılır. Faaliyet sonucunu değiştirmeye yönelik olarak gizli yedekler ya da gereğinden fazla karşılık ayrılamaz.

Sosyal sorumluluk kavramı: Muhasebe sisteminin yapısında, muhasebe uygulamalarının yürütülmesinde, mali tabloların düzenlenmesinde, sunulmasında, toplumun çıkarlarının gözetilmesi ve bilgi üretiminde gerçeğe uygun, tarafsız ve dürüst davranılması esastır.

Tam açıklama: Mali tablolar, bu tablolardan yararlanacak olanların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır şekilde düzenlenir.

Önemlilik: Bir hesap kalemi veya mali bir olayın nispi ağırlık ve değerinin, mali tablolara dayanılarak yapılacak değerlendirmeleri veya alınacak kararları etkileyebilecek

düzeyde olmasını ifade eder. Önemli hesap kalemleri, mali olaylar ve diğer hususların mali tablolarda yer alması zorunludur.

Yönetmeliğin 6'ncı maddesinde ise genel yönetim muhasebesinde faaliyet sonuçları tablosu ilkelerinin uygulaması aşağıdaki şekilde açıklanmıştır:

“Kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir ve gider işlemleri, tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izlenir. Gelir ve gider hesapları, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsustur.”

“İhtiyatlılık ilkesi gereği tahsili şüpheli hale gelen alacaklar için hesaplanan karşılıklar gider olarak muhasebeleştirilir ve raporlanır.”

Mali tabloların, Kurumun faaliyetlerini dönemler itibariyle ortaya koyabilen, ürettiği bilgilerin gerçeğe uygun ve bu tablolardan yararlanacak olanların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde açık ve yeterli bilgi üretecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

Kurumun bütçesi ile kıyaslandığında, söz konusu tazminat tutarlarının mali tablolara dayanılarak yapılacak değerlendirmeleri veya alınacak kararları etkileyebilecek düzeyde yüksek ve önemli olduğu da açıktır.

Mahkemelerce verilen bu gibi tazminat kararları; alacaklıları tarafından icraya konularak maddi âlemde de hemen hüküm ve sonuçlarını doğurmakta, Kurumun mal ve hakları ile alacakları üzerinde tedbir uygulanabilmektedir. Dolayısıyla, Kurumun hak ve yükümlülükleri göz önüne alınarak gerçekçi bütçe yapılabilmesi için de bu gibi önemli mali olayların mali tablolarda görünmesi sağlanmalıdır.

Söz gelimi, 2014 yılında Kurum lehine hükmedilen ve 2014 yılı Sayıştay Raporunda da konu edilen alacak tutarı, yargılama sürecinin yeniden başlaması dolayısıyla şüpheli hale geldi ise bunun da dönemsellik ve ihtiyatlılık ilkeleri gereğince, muhasebe kayıtlarına alınması gerekirdi.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde; Kurum lehine ve/veya aleyhine hükmedilen tazminat tutarlarının, henüz tahsil edilip edilmediği ve/veya

ödenip ödenmediğine veyahut kesinleşmiş olup olmadığına bakılmaksızın muhasebe kayıtlarına alınması ve ilgili hesaplarda izlenmesi gerektiği ortadadır.

Sonuç olarak, 2016 yılı içerisinde Kadıköy Belediyesi aleyhinde hükmedilen tazminat tutarının muhasebe kayıtlarına alınmaması sonucunda, Kurumun bilançosu ve faaliyet sonuçları tablosu 101.859.043,16 TL hatalı görünmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “56.214.796,88.-TL’lik SGK alacağının tahakkuku tahsile bağlı alacak kaydı olarak düşünüldüğünden ve yargı süreci devam ettiğinden bütçe gelirleri aşamasında alacağın kesinleşme olasılığı olduğundan muhasebe kayıtlarına harcama beklentisi oluşturmamak için hesaplara işlenmemiştir.

Konu alacak için yasal işlemler başlatılmış, icra takibine konu edilmiş ve hatta haciz talepleri yapılmıştır. Yasa gereğince haciz yapılamayacağı yönünden karşı tarafın itirazı olmuş ve tüm çabalarımıza karşı tahsilâtımız icra takibi yapılmasına rağmen sağlanamamıştır.

Nitekim SGK alacağımızın doğduğu mahkeme karar yönünden “yargılamanın iadesi” yoluna başvurmuş ve mahkemece bu istemleri usul yönünden kabul edilmiş bulunmakla yargılama sürecinin tekrar başladığını belirtmek gerekir. Bu çerçevede gerçekçi bir bütçe uygulamasına bağlı kalınarak tahsil edilmemiş ve de tahsili şüpheli alacak durumunda bulunan gelirin (Yargılamanın iadesinden dolayı) yılı içinde de gerçekleşmesi mümkün olmadığından tahakkuk kaydı oluşturulmamıştır. Yargı kararları neticesinde muhasebe kayıtları gerçekleştirilecektir. Konu ile ilgili yapılan işlemlere ait belgeler ekte sunulmaktadır.

Ayrıca tahakkuk hesaplarına alınmış olsa idi; gerçekleşmemiş bir tahsilâtın harcanması konusu da gündeme gelecektir.

Yukarıda bahsi geçen dava bir arsa satışı olup; muhasebe kayıtlarımızda 250 01 02 Arsalar hesabının aktifinde yer almaktadır. Emlak Vergi değerine bakıldığında 50.423.270,00.- TL.’lik rayiç bedeli olduğu gözlemlenmektedir. Kurum aktifinde yer alan bu gayrimenkulün tapu terkin işlemleri yapılmadan 56.214.796,88.- TL.’lik SGK alacağı tahakkuk ettirmek mükerrer kayıta neden olacağı düşünülmektedir.

İstanbul Anadolu 6.Asliye Hukuk Mahkemesinin 08.11.2016 tarih ve 2015/57E. Ve 2016/344 sayılı kararı ile Belediyemiz aleyhine hükmedilen 101.859.043,16.- TL.’lik tazminat ödenmesi hükmedilmiştir.

Ancak Belediyemiz İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 4.Hukuk Dairesi'ne 2017/124 Dosya no ile İSTİNAF DAVASI açmış ve dava 2017/419 kararı ile dava kısmen kabul edilmiş ödenmesi gereken miktar 44.159.487,66.- TL'ye düşmüştür.

Belediyemiz tekrardan İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 4.Hukuk Dairesine 2017/124 dosya no ile Duruşma Talepli Temyiz Dilekçesi verilmiş olup; dava sonucu beklenmektedir.

Kesinleşecek dava sonucuna göre işlem yapılacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak 2016 yılı içerisinde Kadıköy Belediyesi aleyhinde hükmedilen tazminat tutarının muhasebe kayıtlarına alınmaması sonucunda, Kurumun bilançosu ve faaliyet sonuçları tablosu 101.859.043,16 TL hatalı görünmektedir.

Mahkeme kararları gereğince Kurum lehinde veyahut aleyhinde hükmedilen tutarların, muhasebenin temel kavramları uyarınca muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. Gerçekçi bir bütçe, ancak Kurumun muhtemel alacak ve yükümlülükleri de göz önünde bulundurularak yapılabilir. Dolayısıyla, harcama beklentisi yaratması ya da gerçekleşmemiş bir tahsilatın harcanması gibi gerekçelerin herhangi bir temeli yoktur.

Mali tabloların, Kurumun faaliyetlerini dönemler itibariyle ortaya koyabilen, ürettiği bilgilerin gerçeğe uygun ve bu tablolardan yararlanacak olanların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde açık ve yeterli bilgi üretecek şekilde düzenlenmesini teminen Kurum lehine ve/veya aleyhine hükmedilen tazminat tutarlarının, henüz tahsil edilip edilmediği ve/veya ödenip ödenmediğine veyahut kesinleşmiş olup olmadığına bakılmaksızın muhasebe kayıtlarına alınması ve ilgili hesaplarda izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Belediye Adına Tescil Edilmiş Araçların Belediyenin Envanter Kayıtlarında Yer Almaması

Kadıköy İlçe Emniyet Müdürlüğü Trafik Tescil Bürosundan alınan Kadıköy Belediyesi adına tescil edilmiş araçların listesi ile Kurumun taşıtlarına ilişkin envanter kayıtlarının karşılaştırılması sonucunda; 27 adet taşıtın belediye adına tescilli olmasına rağmen idarenin kayıtlarında bulunmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 3: Belediye Adına Tescilli Olup Belediyenin Envanterinde Bulunmayan Taşıtlar

Sıra No	Plaka	Encümen Karar No / Tarih	Aracın Verildiği Yer	Trafik Tescil Tarihi	Marka / Model / Kullanım Amacı
1	34 COH 07	70/12-06/09/2007	Afyon Işıklar Beldesi	1994	FATİH-11008 KAMYON-ÇÖP ARACI
2	34 LFB 84	41/27-24/05/2007	Denizli Kutlubey Beldesi	1991	MERCEDES-BENZ 1922-KAMYON-DAMPERLİ
3	34 HIL 07	79/19-10/10/2002	Malatya Fethiye Beldesi	1995	FATİH11008 KAMYON-ÇÖP ARACI
4	34 GZP 68	66/15-28/08/2003	Zonguldak Kozlu Belediyesi	1997	MERCEDES-BENZ MB800-KAMYON ÇÖP ARACI
5	34 GZP 70	23/8-24/03/2005	Osmaniye Ellek Beldesi	2001	MERCEDES-BENZ MB800-KAMYON ÇÖP ARACI
6	34 KDN 69	82/22-02/12/2004	Malatya Güzelyurt Beldesi	1990	TOFAŞ-FIAT DOĞAN OTOMOBİL
7	34 LFB 71	60/13-31/07/2007	Bingöl Yayladere Belediyesi	1991	MERCEDES-BENZ 1922KAMYON-AÇIK KASA
8	34AZM 99	65/6-26/08/2003	Bitlis Hizan Belediyesi	1986	SUZUKI-413VT JEEP
9	34 COH 06	12/24-12/02/2008	Adana Karataş Belediyesi	1994	BMC110/08 KAMYON-AÇIK KASA
10	34 LFB 81	7/7-26/012010	Muş Karaağıl Beldesi	1991	MERCEDES-BENZ 1922-KAMYON-DAMPERLİ
11	34 LAA 13	47/26 14/06/2007	Muş Erentepe Beldesi	1990	MERCEDES-BENZ 2622/K-KAMYON-DAMPERLİ
12	34 L 1488	79/14-23/11/2004	Nevşehir Suvermez Beldesi	1986	RENAULTR1177-OTOMOBİL
13	34 LFB 85	86/11-15/11/2005	Edirne İbriktepe Beldesi	1991	MERDES-BENZ 1922-KAMYON-DAMPERLİ
14	34 LEN 15	76/16-02/10/2003	Ardahan Damal Belediyesi	1991	MERCEDES-BENZ 1922 KAMYON-ÇÖP ARACI
15	34 TS 3752	95/8-04/12/2007	Niğde Divarlı Beldesi	1998	FORTLCY-UZUN ŞASE
16	34 LFB 75	36/35-08/05/2007	Şanlıurfa Halfeti Belediyesi	1991	MERCEDES-BENZ 1922 KAMYON-ÇÖP ARACI
17	34 V 0323	27/05/1998 Tutanak	Kars Digor Belediyesi	1983	FORTD1210 KAMYON-AÇIK KASA

18	34 CFZ 48	114/24- 19/07/1994	Balıkesir Altınoluk Belediyesi	1987	MAN-KAMYON-ÇÖP ARACI
19	34 Y 8553	Valilik Kararı satış-26.06.1997	Malatya Arguvan Belediyesi	1985	YAVUZ1850-KAMYON DAMPERLİ
20	34 CFZ 46	12.6.1998	Balıkesir Altınoluk Belediyesi	1987	MAN-KAMYON-ÇÖP ARACI
21	34 CDN 12	7.5.1998	Balıkesir Altınoluk Belediyesi	1986	SUZUKİ-D1210 KAMYON-AÇIK KASA
22	34 CHY 97		Ataşehir Belediyesi	2009	FİAT 50 NC - KAMYON ÇÖP ARACI
23	34 HPM 92	Mali Hizmetler Müdürlüğü	Bolu merkez Beykoz Otoparkı	1991	JAWA LASER 250
24	34 EP 212	Kayıp		1985	LEYLAND 30 İNNOCEN Tİ 30 - ÖZEL AMAÇLI AMBULANS
25	34 PV 437	Kayıp		1983	MAN 190 - KAMYON ÇÖP ARACI
26	34 ZT 775	Kayıp		1983	MAN16190H - KAMYON ÇÖP ARACI
27	34 CFC 16	Kayıp		1987	İTERNAT 330 E İNOL KAMYONET

Tabloda görünen 21 adet taşıt; belli tarihlerdeki encümen kararları ile başka belediyelere hibe edilmek veya satılmak suretiyle elden çıkarılmış ancak söz konusu taşıtların devir/tescil işlemleri yapılmamıştır. Dolayısıyla bu taşıtlar halen Kadıköy Belediyesinin mülkiyetinde bulunmakta ancak Kurumun envanter kayıtlarında yer almamaktadır.

Tablonun 23'üncü sırasındaki 34 HMP 92 plakalı 1991 model JAWA LASER 250 marka motosikletin 2009 yılından beri Bolu Merkez Beykoz Otoparkında bağlı bulunduğu tespit edilmiştir.

Bunun dışında, tablonun 24, 25, 26 ve 27'nci sıralarında görünen 4 adet taşıt ile alakalı olarak herhangi bir meclis ya da encümen kararının bulunmadığı bu taşıtların akıbetinin Kurum tarafından da bilinmediği anlaşılmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Hesap Verme Sorumluluğu" başlıklı 8'inci maddesinde; her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde

edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Kişisel Sorumluluk ve Zarar" başlıklı 12'nci maddesinin birinci fıkrasında; Devlet memurlarının, görevlerini dikkat ve itina ile yerine getirmek ve kendilerine teslim edilen Devlet malını korumak ve her an hizmete hazır halde bulundurmak için gerekli tedbirleri almak zorunda olduğu ifade edilmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde; söz konusu encümen kararları ile başka belediyelere hibe edilen ya da satılan ve Kurum envanterinde bulunmayan araçların ilgili mevzuatlarına göre devir ve tescil işlemlerinin yapılması; bunun haricinde akıbeti bilinmeyen araçlara ilişkin ise gerekli çalışmaların ivedilikle yapıp sorumlular hakkında yasal sürecin başlatılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Kayıp araçlarla ilgili Avcılar, Pendik, Tuzla, Kadıköy İlçe Emniyet Müdürlüğü Trafik Tescil Büro Amirliklerine araçların trafikten men, bağlama ve her türlü cezai işlemlerinin arşiv kayıtları yazılarla istenmiş olup sonuçları beklenmektedir. Kadıköy Belediyesi Meclis arşiv araştırılması istenmiş olup, araçlarla ilgili arşiv kayıtlarına rastlanılmadığı yazısı tarafımıza ulaşmıştır. Kadıköy Belediyesi Encümen arşivlerinden 34 PV 437 plakalı çöp kamyonun 20.05.1992 tarihli Encümen kararı ile Nevşehir ili Derinkuyu İlçesi Suvermez Beldesine verildiği tespit edilmiştir. Fen İşleri, Temizlik İşleri, Sağlık İşleri müdürlük arşivlerinin de araştırılması için yazılar gönderilmiş olup, Fen İşleri Müdürlüğü cevabında araçlarla ilgili arşiv kayıtlarına rastlanılmadığı yazısı tarafımıza ulaşmıştır. İspark Genel Müdürlüğüne de yazılar yazılmış olup; gerekli araştırmalar devam etmektedir" denilmektedir.

Sonuç olarak bulguda belirtilen hususlara iştirak edildiğinden, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir

BULGU 5: Mali Tablolarda Görünmeyen Banka Hesaplarının Bulunması

Kurumun mali tabloları ile hesap ve işlemlerinin incelenmesinde; Kadıköy Belediyesi adına açılmış olup 2016 yılı içerisinde işlem yapılan ve yılsonunda 1.326.353,61 TL bakiye veren banka hesaplarının bulunduğu, bu hesapların 102 Banka Hesabında izlenmediği ve dolayısıyla mali tablolarda görünmediği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde; *“borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dâhil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmazlar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerler”* kamu kaynağı olarak tanımlanmıştır.

Kanunun 7'nci maddesinde kamu kaynağının kullanılmasının genel esaslarından *“mali saydamlık”* ilkesinin sağlanabilmesi için *“kamu hesaplarının standart bir muhasebe sistemi ve genel kabul görmüş muhasebe prensiplerine uygun bir muhasebe düzenine göre oluşturulması”* zorunlu tutulmuş, bunun için gerekli düzenlemelerin yapılması ve önlemlerin alınmasından kamu idarelerinin sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların hesap verme sorumluluğu Kanunun 8'inci maddesinde, üst yöneticilerin sorumlulukları altındaki kaynakların kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesi, malî yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi ve izlenmesinden doğan sorumluluğu ise Kanunun 11'inci maddesinde düzenlenmiştir.

Kanunun 49'uncu maddesinde; kurumun muhasebe sisteminde bulunan hesapların *“kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulacağı”*, 50'nci maddesinde de bütün malî işlemlerin muhasebeleştirilmesinin ve her muhasebe kaydının belgeye dayanmasının şart olduğu hüküm altına alınmıştır.

Aşağıdaki tabloda ayrıntısı verilen ve Kadıköy Belediye Başkanlığı adına açılan banka hesaplarında bulunan tutarların kamu kaynağı olduğu ortadadır.

Tablo 4: Mali Tablolarda Görünmeyen Hesaplar

BANKA ADI	ŞUBE ADI	HESAP ADI	HESAP NO	HESABIN KULLANIM ADI	31/12/2016 banka bakiyesi
VAKIFLAR BANKASI	HASANPAŞA ŞUBESİ	ÇEVRE TEMİZLİK VERGİSİ	0015800-7294714348	Çevre Temizlik Vergi Tahsilat Hs.	130,67
VAKIFLAR	HASANPAŞA	EMLAK	0015800-	Emlak Vergisi	94.261,06

BANKASI	ŞUBESİ	VERGİSİ	7294713993	Tahsilat Hs.	
VAKIFLAR BANKASI	HASANPAŞA ŞUBESİ	OGS HESABI	0015800-7298373534	OGS Hs.	5.391,65
VAKIFLAR BANKASI	HASANPAŞA ŞUBESİ	TELLALİYE	0015800-7294717492	Tellalık Harcı Hs.	58,18
VAKIFLAR BANKASI	HASANPAŞA ŞUBESİ	YAPI DENETİM HİZMET	0015800-7292335237	Yapı Denetim Hs.	51.223,94
VAKIFLAR BANKASI	HASANPAŞA ŞUBESİ	CKM-SÜREYYAPAŞA HESABI	0015800-7286260404	Bilet satış hs.	17.627,38
VAKIFLAR BANKASI	HASANPAŞA ŞUBESİ	GAZETE KADIKÖY HESABI	0015800-7298289508	Gazete Reklam Tahsilat Hs.	255,93
VAKIFLAR BANKASI	HASANPAŞA ŞUBESİ	KİRA GELİRİ	0015800-7286268470	Kira Gelirleri Tahsilat Hs.	228.800,00
VAKIFLAR BANKASI	HASANPAŞA ŞUBESİ	KREŞ	0015800-7294717733	Kreş Tahsilat Hs.	5.742,07
HALK BANKASI	KIZILTOPRAK ŞUBESİ	İMAR FON HESABI	07000004	İmar Fon Hs.	276.457,05
HALK BANKASI	KADIKÖY RIHTIM ŞUBESİ	GECEKONDU FON HESABI	83000001	Gecekondu Fon Hs.	1.153,42
HALK BANKASI	KADIKÖY RIHTIM ŞUBESİ	İMAR FON HESABI	700006	İmar Fon Hs.	463.282,92
ZİRAAT BANKASI	KADIKÖY ŞUBESİ	Kentsel Dönüşüm Projeler	6 2502 9393 6260 02	Kentsel Dönüşüm Projeler	59.580,40
HALK BANKASI	KIZILTOPRAK ŞUBESİ	VADELİ HESAP	186	102010304	122.388,94*
102 Bankalar Hesabında İzlenmeyen Toplam Tutar					1.326.353,61

*NOT: 186 no.lu hesap 102 Banka Hesabında izlenmekle birlikte, yılsonunda banka bakiyesi ile muhasebe kayıtlarında görünen tutar arasındaki olumlu farktır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 102 Banka Hesabına ilişkin işlemleri düzenleyen 56'ncı maddesinde;

“c) Banka hesap özet cetveli

1) Kurumun hesabının bulunduğu bankalarca, bir gün içerisinde kurum adına tahsil

edilen paraların miktarları ile karşılığında onaylanan veya düzenlenen alınduların tarih ve numaralarını; kurum adına ödenen veya gönderilen paraların miktarları ile bunlara ait çek ve gönderme emirlerinin tarih ve numaralarını gösteren iki nüsha banka hesap özet cetveli düzenlenerek ertesi gün kuruma gönderilir. Banka hesap özet cetvelinin bir nüshası muhasebe işlem fişine bağlanır, diğer nüshası ise açılacak bir dosyada muhafaza edilir. Tahsilat ve ödemeleri ayrıntılı olarak gösteren cetvelin bankaca, ertesi gün doldurularak onaylandıktan sonra teslimat müzekkeresi ve gönderme emirlerinin ikinci nüshalarıyla birlikte kuruma gönderilmesi ve kurumun da bu cetveli araması gerekir.

2) Banka hesap özet cetveli gecikme ile verildiği takdirde durumun üst yöneticiye bildirilmesi zorunludur.”

Denilmektedir.

Kurumun banka hesapları ile mali tablolarında görünen tutarlar arasında fark bulunması ciddi bir risk teşkil etmektedir. Bu riskin bertaraf edilebilmesini teminen, Kurumun banka hesap özet cetvelinin zamanında gönderilip gönderilmediğini araması gerektiği, gecikme ile verildiği durumun üst yöneticiye bildirilmesinin zorunlu olduğu Yönetmelikte belirtilmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde; kurumun hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi için belirtilen banka hesaplarından yapılan işlemler ile yılsonunda hesapta bulunan bakiyelerin ilgili muhasebe hesaplarında izlenmesi zorunludur.

Mevcut uygulama ile kurumun bilançosunda 102 Banka Hesabı, toplam 1.326.353,61 TL eksik görünmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Bulguda belirtilen hesaplardan; Ziraat Bankası Kadıköy Şubesi Kentsel Dönüşüm Projeler Hesabı 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun çerçevesinde açılmış bir hesap olup; bu hesaba yapılan ödemeler Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından gönderilmekte ve ilgililerin hesaplarına aktarılmaktadır. Bu hesaba ilişkin Belediyemiz bütçesinden herhangi bir gelir ve gider işlemi yapılmamaktadır. O yüzden Belediye hesaplarında takip edilmemektedir.

Vakıflar Bankası Hasanpaşa Şubesi OGS hesabı Belediye araçlarında bulunan OGS'ler için Belediye Bütçesinden yatırılmakta olup en son 18/11/2016 tarihinde 12987 yevmiye no ile hesaba ödeme yapılmıştır. Bu hesaptan araçların otomatik olarak yapılan geçişlerinde kullanılan bir hesap olduğundan Belediye'ye ait bir gelir hesabı olmayıp; Maaş hesabı gibi işleyen bir hesaptır.

Vakıflar Bankası Hasanpaşa Şubesi nezdinde bulunan Emlak, ÇTV, Kreş, Tellaliye, Gazete Kadıköy hesaplarına gönderilen bedeller 28/12/2016 tarihinde yazımız ekinde gönderilen tahakkuk fişinden de anlaşılacağı üzere Emanet Gelirleri Hesabına alınmıştır. Bankaya yazılan talimat ve tahakkuk fişi ekte sunulmaktadır.

Bu hesaplara gönderilen ve emanet hesaba alınan bedeller Bankadan gelen ekstre ile ilgili mükelleflerin borçları tahsil edilmektedir. Tahsil edilen tutarlar ilgili gelir hesap kodlarına işlenip emanet kaydından mahsup edilerek muhasebe kaydı yapılmaktadır.

Halk Bankası Kızıltoprak Şubesi nezdindeki Vadeli hesap henüz vadesi dolmadığından vade sonunda tahakkuk eden faiz 800 05 01 09 03 Mevduat Faizleri hesabına muhasebe kaydı yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak kurum adına açılmış banka hesaplarının tamamının 102 Bankalar Hesabında görünmesi gerekmektedir.

OGS hesabına bütçeden para çıkarken muhasebeleştirilmesi ve en azından belirli periyotlarla hesabın mutabakatının sağlanması ve her şekilde 31 Aralık tarihinde hesapta bulunan bakiyenin 102 Bankalar Hesabı ile uyumlu olması gerekmektedir.

Aynı şekilde emlak, ÇTV, kreş, tellaliye ve Gazete Kadıköy hesaplarına gelen paralar ve bu hesaplardan aktarılan paraların günü gününe muhasebeleştirilmesi ve her şekilde 31 Aralık hesapta bulunan bakiyenin 102 Bankalar Hesabı ile uyumlu olması gerekmektedir. Bulguda bu hesaplarda bulunduğu belirtilen bakiyeler 28 Aralık tarihinden itibaren yılsonunda mali tablolara girmemiş olan tutarlardır.

Dönem sonunda düzenlenen Banka Mevcudu Tespit Tutanağı düzenlenirken yukarıda belirtilen hususlar dikkate alınmalıdır.

Öte yandan; CKM Süreyyapaşa, kira gelirleri rumuzlu hesaplar ile 102 Bankalar Hesabının alt kodlarında da izlenmeyen söz konusu hesapların kurumun hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilebilmesi için muhasebe sisteminin dışında bırakılmaması gerekmektedir.

102 Bankalar Hesabı, 2016 yılı mali tablolarında tüm yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içermemektedir.

BULGU 6: Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesap Bakiyesinin Gerçek Durumu Yansıtması

Kurumun mali tabloları ile hesap ve işlemlerinin incelenmesinde; 109 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabının bakiyesi ile 31.12.2016 tarihli ilgili banka hesap özet cetvelleri arasında toplam 778.621,02 TL tutarında uyumsuzluk tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde; *“borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dâhil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmazlar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerler”* kamu kaynağı olarak tanımlanmıştır.

Kanunun 7'nci maddesinde kamu kaynağının kullanılmasının genel esaslarından *“mali saydamlık”* ilkesinin sağlanabilmesi için *“kamu hesaplarının standart bir muhasebe sistemi ve genel kabul görmüş muhasebe prensiplerine uygun bir muhasebe düzenine göre oluşturulması”* zorunlu tutulmuş, bunun için gerekli düzenlemelerin yapılması ve önlemlerin alınmasından kamu idarelerinin sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların hesap verme sorumluluğu Kanunun 8'inci maddesinde, üst yöneticilerin sorumlulukları altındaki kaynakların kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesi, malî yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi ve izlenmesinden doğan sorumluluğu ise Kanunun 11'inci maddesinde düzenlenmiştir.

Kanunun 49'uncu maddesinde; kurumun muhasebe sisteminde bulunan hesapların *“kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına*

veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulacağı”, 50’nci maddesinde de bütün malî işlemlerin muhasebeleştirilmesinin ve her muhasebe kaydının belgeye dayanmasının şart olduğu hüküm altına alınmıştır.

Kurumun mali tablolarında kredi kartlarından alacaklar hesap bakiyeleri ile banka kayıtlarındaki hesap bakiyeleri arasındaki uyumsuzluğa ilişkin ayrıntılar aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 5: Kredi Kartlarından Alacaklar Hesap Bakiyeleri ile Banka Kayıtlarındaki Hesap Bakiyeleri Arasındaki Farklar

Hesap Kodu	Banka Adı	109 Bakiyesi	Banka Bakiyesi	Fark
10901020101	Vakıflar Bankası Hasanpaşa Şb.(POS)	3.647.205,53	3.647.205,53	0,00
10901020102	Vakıflar Bankası Hasanpaşa Şb.(WEB)	694.107,97	694.107,97	0,00
10901020103	Halk Bankası Kızıltoprak Şb.On Line	1.853.327,68	1.816.261,34	37.066,34
10901020104	Halk Bankası Kızıltoprak Şb.Pos	22.680,78	23.842,28	-1.161,50
10901020105	Finans Bank Online Tahsilat	178.951,90	130.218,87	48.733,03
10901020106	İng Bank Online Tahsilat	451.721,01	15.234,29	436.486,72
10901020107	Teb Nakit	79.497,91	67.560,71	11.937,20
10901020108	Şekerbank On Line Tahsilat	5.449,19	5.449,19	0,00
10901020109	DenizBank Nakit	127.497,29	123.987,08	3.510,21
10901020110	Vakıfbank On Line Tahsilat	872,92	3.514,00	-2.641,08
10901020111	İş Bankası On Line	3.438,16	548,90	2.889,26
10901020112	İş Bankası Web	1.181.120,79	939.319,95	241.800,84
TOPLAM		8.245.871,13	7.467.250,11	778.621,02

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 73’üncü maddesinde 109 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabının niteliği düzenlenmiş ve banka kredi kartları ile yapılan tahsilatlara ilişkin olarak Maliye Bakanlığınca genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için belirlenen usul ve esaslara uyulacağı belirtilmiştir. Yönetmeliğin 74’üncü maddesinde hesabın işleyişi açıklanmıştır.

Hazine Müsteşarlığı ve Maliye Bakanlığı tarafından müştereken 18.11.2015 tarih ve 29536 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği’nin “Uygulama ve kullanılacak araçlar” başlıklı 5’inci maddesinde;

“(3) 18/6/2011 tarihli ve 27968 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Ödeme ve Tahsilat İşlemlerinin Elektronik Ortamda Gerçekleştirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar hükümleri saklı kalmak kaydı ile kurumlar; faaliyetleri kapsamında yaptıracakları tahsilat ve ödeme işlemleri için yurt içinde yerleşik diğer bankaları ve Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.’yi de kullanabilir. Gerçekleştirilen tahsilat tutarlarının, özel kanunların verdiği yetki kapsamında yapılan düzenlemelerde yer alan hükümler saklı kalmak kaydı ile takip eden işgünü içinde; yurtiçinde yerleşik tüm bankalar aracılığıyla kredi kartları ile yapılan tahsilatın ise azami 20 gün içerisinde ilgili kurumun kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarılması zorunludur.”

Denilmektedir.

Buna göre, kamu sermayeli olmayan bankalarda açılmış hesaplarda yapılan nakit tahsilatların takip eden işgünü içerisinde, kredi kartları ile yapılan tahsilatın ise azami 20 gün içerisinde muhasebeleştirilmesi sağlanarak Kurumun kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarılması gerekmektedir.

Kurumun mali tablolarındaki 109 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabının bakiyesi, yılı boyunca yapılan tahsilatlardan kurum hesabına aktarılan tutarlar haricinde kalan ve vadesine göre Kurum hesabına aktarılması gereken tutarı göstermektedir. Bu bakiye ile banka ekstresinde görünen tutarlar arasındaki uyumsuzluk, ciddi bir risk teşkil etmekte olup bu hesaplardan Kurumun muhasebeleştirmediği çıkışların bulunduğunu ifade etmektedir.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde; kurumun hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi için belirtilen banka hesaplarından yapılan işlemler ile yılsonunda hesapta bulunan bakiyelerin ilgili muhasebe hesaplarında izlenmesi zorunludur.

Mevcut uygulama ile kurumun bilançosunda 109 Banka Kredi Kartlarından Alacak Hesabı, toplam 778.621,02 TL fazla görünmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “İng Bank On line tahsilat hesabındaki 436.486,72.- TL.’den 433.435,75.- TL. İstanbul Anadolu 18.İcra Müdürlüğü 2016/2816 nolu icra dosyasına ödendiği tespit edilmiş olup, 16/03/2017 tarih 2986 yevmiye no ile muhasebe kaydı yapılmıştır.

2017 yılı içinde ilgili bankalara yazı gönderilmiş olup, bu konuda hesaplardaki mutabakata daha dikkat edilecektir” denilmektedir.

Sonuç olarak 109 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı, 2016 yılı mali tablolarında tüm yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içermemektedir. Bulguda belirtilen hususlara iştirak edilğinden, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 7: Sayıştay İlamlarının Kişilerden Alacaklar Hesabında İzlenmemesi

Kurumun 140 Kişilerden Alacaklar Hesabının incelenmesinde; 14.06.2016 tarih ve 181 sayılı Sayıştay ilamında sorumlulardan tazminine hükmedilen toplam 2.898.793,64 TL kamu zararı tutarının 140 Kişilerden Alacaklar Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 111’inci maddesinde, 140 Kişilerden Alacaklar Hesabına ilişkin işlemleri açık ve ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Sayıştay’ca tazmin hükmedilen paralara ait ilamlar kuruma gönderildiğinde; ilamda yazılı miktarlardan kısmen veya tamamen daha önceden 140 Kişilerden Alacaklar Hesabına kaydedilmiş miktarlar bulunduğu takdirde, tahsil edilip edilmediğine bakılmaksızın bu paraların hesaplara alınış kaydına ilişkin yevmiye tarih ve numarası ile miktarlarını gösteren bir liste düzenlenir. Söz konusu liste, ilam suretine bağlanarak ilam tutarından bu miktar düşüldükten sonra arta kalan miktarlar yevmiye ve yardımcı defterlere kaydedilir. Daha önce hesaplara alınan ve listede gösterilen alacakların yardımcı defter kayıtlarında; ilamın tarihi, numarası, yılı ve adına tazmin hükmolunan sorumluların kimlikleri belirtilir. İlamın kesinleştiği bildirilinceye kadar, sorumlulardan icraya müracaat edilmeksizin tahsili izlenir. İlamın kesinleştiği bildirilince icra takibine başlanır. Yargılamanın iadesi isteminde bulunmak, icrayı alıkoymaz. Sayıştay’ca temyiz, yargılamanın iadesi veya karar düzeltilmesi yoluyla alacaklardan bir kısmının veya tamamının kaldırılmasına karar verildiği takdirde, buna ait kararlar da gönderildiğinde kaldırılan miktar hesaplardan çıkartılır.

Yönetmeliğin 140 Kişilerden Alacaklar Hesabının işleyişini düzenleyen 112'nci maddesinde;

“a) Borç

1) Bütçe giderleri hesabına borç kaydedilmek suretiyle fazla ve yersiz verildiği, gerek yılı içerisinde, gerekse yılı geçtikten sonra tespit edilenler; Sayıştay ve mahkemelerce tazmin hükmedilenler ile zamanaşımına uğratılan alacaklardan dolayı Sayıştay tarafından sorumluları adına tazmin hükmedilen tutarlar bu hesaba borç, tahsilinde bütçeye gelir kaydedilmek üzere 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

9) Bu hesapta kayıtlı alacaklardan takipsizlik nedeniyle zamanaşımına uğratıldığı Sayıştay ilamı veya idari makamlarca karar altına alınan tutarlar, zamanaşımına uğratan sorumluları borçlandırmak ve eski borç kayıtlarını kapatmak üzere bu hesaba borç ve alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) Bu hesapta kayıtlı alacaklardan nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarlardan; tahsilinde bütçeye gelir kaydedilmesi gerekenler bir taraftan 100-Kasa Hesabı, 102-Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç, bu hesaba alacak; diğer taraftan 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, tahsilinde bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmeyenler ise 100-Kasa Hesabı, 102-Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç, bu hesaba alacak kaydedilir.

2) Sayıştay tarafından tebliğ edilen ilam içerisinde daha önce kişilerden alacaklar hesabına alınarak takipsizlik nedeniyle zamanaşımına uğratılmış paraların bulunduğu anlaşıldığı takdirde bu tutarlar, zamanaşımına uğratan sorumluları borçlandırmak ve eski borç kayıtlarını kapatmak üzere bu hesaba alacak ve borç kaydedilir.”

Hükmü yer almaktadır.

Dolayısıyla 2016 tarihli ilamda tazminine hükmedilen 2.898.793,64 TL tutarın 140 Kişilerden Alacaklar Hesabına kaydedilmesi gerektiği ve ilamın kesinleştiği bildirilinceye kadar da icraya müracaat edilmeksizin sorumlulardan tahsilinin bu hesapta izleneceği ortadadır.

Ayrıca söz konusu ilamda tazminine hükmedilen tutarın bu hesapta izlenmemesi nedeniyle Kurumun bilançosu ve faaliyet sonuçları tablosu 2.898.793,64 TL hatalı görünmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “2014 Yılı Sayıştay ilamında tazminine hükmedilen tutar 140 Kişilerden Alacaklar hesabına 08/05 /2017 tarih ve 4926 yevmiye no ile işlenmiştir” denilmektedir.

Sonuç olarak 140 Kişilerden Alacaklar Hesabı, 2016 yılı mali tablolarında tüm yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içermemektedir. 04.06.2016 tarih ve 181 sayılı Sayıştay ilamında sorumlulardan tazminine hükmedilen toplam 2.898.793,64 TL kamu zararı tutarının,140 Kişilerden Alacaklar hesabına 08/05 /2017 tarih ve 4926 yevmiye ile işlendiği belirtilmiş ise de, 4926 numaralı yevmiye incelendiğinde; ilamın tamamında tazminine hükmedilen toplam tutarın blok halinde 140 hesabına alındığı görülmüştür.

140 Kişilerden Alacaklar Hesabına ilişkin işlemler Yönetmelikte açıkça belirlenmiştir. Dolayısıyla söz konusu ilamda adına tazmin hükmolunan sorumlular ve bu sorumlulara tazmin hükmedilen tutarlar dikkate alınarak bunların 140 hesabında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 8: KASDAŞ’a Yapılan Sermaye Artışının Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Kurumun mali tablolarının incelenmesinde, Kadıköy Belediyesinin % 99,995 hissesine sahip olduğu Kadıköy Sağlık Turizm Eğitim Çevre Temizliği Sanayi Ticaret Anonim Şirketi(KASDAŞ)’ne yapılan sermaye artışının hatalı muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Yapılan incelemede; sermaye artışına ilişkin olarak, sadece ödenen tutarların 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında izlendiği, taahhüt edilen tutarın 247 Sermaye Taahhütleri Hesabında izlenmediği anlaşılmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 247 Sermaye Taahhütleri Hesabının işleyişini düzenleyen 185’inci maddesinde;

“(1) Sermaye taahhütleri hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Alacak

1) Sermaye taahhüt tutarları bu hesaba alacak, ilgili malî duran varlık hesabına borç kaydedilir.

b) Borç

1) Yerine getirilen sermaye taahhüt tutarları bir taraftan bu hesaba borç, taahhüdün yerine getirilme şekline göre ilgili hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.”

Denilmektedir.

Belediye Meclisi'nin 10.10.2016 tarih 2016/135 sayılı kararında; KASDAŞ'ın 8.000.000,00 TL olan sermayesi 3.500.000,00 TL artırılarak 11.500.000,00 TL'ye çıkarılmıştır.

Buna göre, Yarıtırılan sermaye miktarının Kadıköy Belediyesi'nin hissesine düşen 3.499.425 TL'nin, ilgili meclis kararı muhasebe birimine ulaştığında 247 Sermaye Taahhütleri hesabına alacak, 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına borç kaydedilerek muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Kadıköy Belediyesi tarafından 2016 yılı içerisinde iki eşit taksit halinde ödenen toplam 1.750.000,00 TL'nin ise 247 Sermaye Taahhütleri hesabından çıkışı yapılarak kalan 1.749.425,00 TL bu hesapta izlenmelidir.

Söz konusu sermaye artışına ilişkin olarak, 247 Sermaye Taahhütleri Hesabının kullanılmaması ve yapılan hatalı muhasebeleştirme işlemi neticesinde; taahhüt edilip henüz ödenmemiş bulunan 1.749.425,00 TL tutar kurumun mali tablolarında görünmemekte ve 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı da eksik bakiye vermektedir.

Kamu idaresi cevabında; “2017 Yılında gerekli muhasebe kaydı yapılacak olup; bundan sonra Sermaye Artışlarında 247 Sermaye Taahhütleri hesabı kullanılacaktır” denilmektedir.

Sonuç olarak 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı, 2016 yılı mali tablolarında tüm yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içermemektedir. Bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekle birlikte gerekli işlemlerin yapılacağı belirtildiğinden, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 9: Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri ile Binalar İçin Amortisman Ayrılmaması

Kurumun mali tablolarının incelenmesinde, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri ile 252 Binalar Hesapları için amortisman ayrılmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin maddi duran varlıklar hesap grubuna ilişkin işlemleri düzenleyen 187'nci maddesinin 2'nci fıkrasının ç) bendinde, bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı belirtilmiş, kamu idarelerince muhasebe sistemine dâhil edilen maddi duran varlıklardan “arazi ve arsalar, yapım aşamasındaki sabit varlıklar, varlıkların elde edilmesi için verilen avans ve krediler ile sanat eserleri dışındakilerden hangilerinin amortismanına tabi tutulacağı ve bunlara ilişkin uygulanacak amortisman süre, yöntem ve oranları ile ilgili olarak Maliye Bakanlığınca belirlenen esas ve usuller uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 29'uncu maddesine dayanılarak hazırlanan, Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün Amortisman ve Tükenme Paylarına ilişkin 47 sıra numaralı Genel Tebliği ile amortisman ayırma yöntemi, süre ve oranları ile bunların muhasebeleştirilmesi konularında düzenlemeler yapılmıştır.

Tebliğin “Amortisman ve tükenme payına tabi duran varlıklar” başlıklı 3'üncü maddesinde 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ile 252 Binalar Hesabı'nın amortisman ve tükenme payına tabi olduğu belirtilmiş; Tebliğ eki “Amortisman ve Tükenme Payı Süre ve Oranları” listesinde bu hesapların detay kodlarında izlenen maddi duran varlıklara hangi oranlarda amortisman uygulanacağı belirlenmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümlerine göre, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri ve 252 Binalar Hesaplarına ilişkin olarak amortisman işlemlerinin muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

2016 yılında söz konusu muhasebeleştirme işlemi yapılmadığından dolayı, bu hesaplar mali tablolarda gerçek değerinden fazla, 630 Giderler Hesabı ise ayrılması gereken amortisman tutarı kadar eksik görünmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “2017 Yılında gerekli muhasebe kaydı yapılacak olup; bundan sonra 251 Yer altı ve Yerüstü Düzenleri ve 252 Binalar Hesapları için Amortisman ayrılma işlemi yapılacaktır” denilmektedir.

Sonuç olarak bulguda belirtilen hususlara iştirak edildiğinden, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir

BULGU 10: Kurumun Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri, Binalar ve Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesaplarının Gerçek Durumu Yansıtması

Kurumun hesap ve işlemlerinin incelenmesinde; 251 Yeraltı ve Yerüstü düzenleri, 252 Binalar ve 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesaplarının gerçek durumu yansıtmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının niteliğini düzenleyen 204'üncü maddesinde;

“(1) Bu hesap, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılıncaya kadar izlenmesi için kullanılır.”

Denilmektedir.

Yönetmeliğin “Hesabın İşleyişi” başlıklı 205'inci maddesinde;

“(1) Yapılmakta olan yatırımlar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

1) Gerek yılı içerisinde gerekse yıllara sari olarak yapımı süren ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak tutarlar, bir taraftan bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaplara, ödenecek tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) Tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarlar bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedilir.”

Hükmü bulunmaktadır.

Buna göre; 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenen yapılmakta olan yatırım tutarların, geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde; 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar hesabının açılış bakiyesindeki 73.812.386,75 TL tutar içerisinde 2016 yılı öncesinde geçici ve kesin kabulü yapılmış olup tamamlandığı halde ilgili duran varlık hesaplarına aktarılmayan tutarların bulunduğu anlaşılmıştır. Bu tutarın ne kadar olduğu Fen İşleri Müdürlüğü ve Mali Hizmetler Müdürlüğü tarafından denetim dönemimiz boyunca tespit edilememiştir. Bu tutar tespit edilerek ilgili duran varlık hesaplarına aktarılmalıdır.

Öte yandan, 2016 yılı içerisinde yapımı süren maddi duran varlıklar kesin kabulü yapıncaya kadar 258 hesabında izlenmiş ve kesin kabulün yapılmasını takiben 630 Giderler Hesabı kullanılarak hatalı muhasebeleştirilmiştir. Bu şekilde giderleştirilen yatırım tutarı toplam 20.684.218,33 TL olarak tespit edilmiştir. Dolayısıyla, Kurumun mali tablolarında 630 Giderler Hesabı 20.684.218,33 TL fazla görünmektedir. Bu tutarın 14.801.990,35 TL'sinin 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabında, 5.882.227,98 TL'sinin de 252 Binalar Hesabında izlenmesi için gerekli muhasebe işlemleri yapılmalıdır.

Ayrıca, 2016 yılı içerisinde geçici kabulü yapılmış olup da halen 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenen yatırım tutarı 8.772.251,72 TL olup bu tutarın da ilgili duran varlık hesaplarına aktarılması gerekmektedir.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde; 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri, 252 Binalar ve 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesaplarındaki muhasebe hatalarının düzeltilmesi ve Kurumun yılsonu mali tablolarının gerçek durumu yansıtmasının sağlanması gerekmektedir.

Hâlihazırda Kurumun mali tablolarında 630 Giderler Hesabı 20.684.218,33 TL fazla; 2016 yılı öncesinde tamamlanmış olduğu halde 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar hesabında izlenen ve ne kadar olduğu tespit edilemeyen tutar haricinde 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar

Hesabı 8.772.251,72 TL fazla ve ilgili maddi duran varlık hesapları toplam 29.456.470,05 TL eksik görünmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Fen İşleri Müdürlüğünün 15/05/2017 Tarih ve E.27428 sayılı yazılarına istinaden Muhasebede gerekli kayıtlar 5402 ve 5404 nolu Muhasebe işlem fişi ile yapılmıştır” denilmektedir.

Sonuç olarak 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri, 252 Binalar ve 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesapları, 2016 yılı mali tablolarında tüm yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içermemektedir. Bulguda belirtilen hususlara iştirak edildiğinden, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İstanbul Kadıköy Belediyesi'nin 2016 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde belirtilen hesap alanları hariç, tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

Kurumun mali tablolarında 2016 yılı içinde toplam 6.579.182,08TL mevduat faiz geliri elde edildiği görülmüş; hesap ve işlemlerinin incelenmesinde, tahakkuk eden faiz gelirinin %15 gelir vergisi stopajına ilişkin kayıtlar yapılmadan net tutar üzerinden muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin “Faaliyet Sonuçları Tablosu İlkesi” başlıklı 6'ncı maddesinde;

“a) Kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir ve gider işlemleri, tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izlenir. Gelir ve gider hesapları, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsustur.”

Denmektedir.

Yönetmeliğin “Gayri safilik ilkesi” başlıklı 39'uncu maddesinde;

“Gelir ve giderler, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedilir.”

Hükmü bulunmaktadır.

Belirtilen mevzuat hükümlerine göre; tahakkuk eden faiz gelirinin, stopaj kesintisi yapılmadan önceki brüt tutar üzerinden 600.5.1.9.3 Gelirler hesabında, buna ilişkin olarak stopaj yapılan vergi ve benzeri giderlerin de 630.03.04.03.01 Vergi ödemeleri ve benzeri giderler hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Mevduat faizlerinin net tutar olarak kaydedilmesi şeklinde yapılan hatalı muhasebeleştirme sonucunda, 600.5.1.9.3 hesap kodunda izlenen mevduat faiz geliri ile 630.03.04.03.01 hesap kodunda izlenen vergi ödemeleri ve benzeri giderler 1.161.032,13 TL eksik görünmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Bulgunuz üzerine 17 Mayıs 2017 tarihi itibari ile elde edilen faiz geliri net 1.564.568,46.-TL. olup; 276.100,32.- TL. lik %15 gelir vergisi stopajı 17.05.2017 tarih ve 5549 nolu muhasebe işlem fişi ekte sunulmaktadır.

Bundan sonra gerekli muhasebe kaydı yapılacaktır” denilmektedir.

Sonuç olarak bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekle birlikte, 2017 yılından itibaren tahakkuk eden faiz gelirlerinin brüt tutar üzerinden muhasebeleştirildiği belirtildiğinden, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadelerin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Kurumun mali tabloları ile hesap ve işlemlerinin incelenmesinde; tahsil edilen bütçe gelirlerinden yılı geçtikten sonra yapılan ret ve iadelerin hatalı muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 810 Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler hesabının işleyişini düzenleyen 389'uncu maddesinde;

“2) Her ne suretle olursa olsun tahsil edilen bütçe gelirlerinden yılı geçtikten sonra yapılan iade tutarları (gelir hesabı düzeltici işlemler) bir taraftan 630-Giderler Hesabı veya ilgili bilanço hesabına borç, ilgili hesaba alacak; diğer taraftan bu hesaba borç, 805-Gelir Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.”

Hükmü bulunmaktadır.

Belirtilen mevzuat hükmüne göre, tahsil edilen bütçe gelirlerinden yılı geçtikten sonra yapılan ret ve iade tutarlarının 630 Giderler Hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir.

Uygulamada bu tutarlar 600 Gelirler Hesabına borç kaydedilerek, yılı içinde tahsil edilen bütçe gelirlerinden ret ve iade edilmiş gibi kaydedilmektedir. Bu şekilde, tahsil edilen bütçe gelirlerinden yılı geçtikten sonra iade edilen tutar kadar 630 Giderler ve 600 Gelirler Hesaplarının azalmasına neden olunmakta ve bu hesaplar mali tablolarda eksik görünmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “2017 Yılı Muhasebe kayıtlarında bulguda bahsi geçen konuya ilişkin gerekli düzeltmeler yapılmış olup; ekte sunulan 11.05.2017 tarih ve 5102

yevmiye nolu muhasebe işlem fişin ve 10.05.2017 tarih 5039 yevmiye nolu muhasebe işlem fişinden de anlaşılacağı üzere 630 ve 600 Gelirler hesabına gerekli kayıtlar yapılmaktadır” denilmektedir.

Sonuç olarak bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekle birlikte, 2017 yılından itibaren bütçe gelirlerinden ret ve iadelerin doğru kayıtlar yapılarak muhasebeleştirildiği belirtildiğinden, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: Belediye Kanununda Belirlenen Sayının Üzerinde Meclis Üyesinin Başkan Yardımcısı Olarak Görevlendirilmesi

Kadıköy Belediye Başkanlığı'nın, 5393 sayılı Belediye Kanununda belirlenen sayının üzerinde meclis üyesini başkan yardımcısı olarak görevlendirdiği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “Norm kadro ve personel istihdamı” başlıklı 49'uncu maddesinde;

“Norm kadrosunda belediye başkan yardımcısı bulunan belediyelerde norm kadro sayısına bağlı kalınmaksızın; belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, ... nüfusu 200.001-500.000 arasında olan belediyelerde üç ... belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilir.”

Denilmektedir.

Kanunun 12'nci maddesinde, *“Bu Kanunda öngörülen nüfus büyüklüğü için Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca bildirilen nüfus esas alınır”* hükmü bulunmaktadır.

5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu çerçevesinde hazırlanan Resmi İstatistik Programı kapsamında Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'ne göre temel nüfus istatistikleri izleyen yılın ilk ayı içerisinde Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanmaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından 28.01.2016 tarihinde resmi bülten ile açıklanan 2015 yılında İstanbul İli Kadıköy İlçesi'nin nüfusu 465,954 olarak ilan edilmiştir. 2014 yılı nüfusu ise 482.571 olarak açıklanmıştı.

Belirtilen mevzuat hükümlerine göre, Kadıköy Belediye Başkanı tarafından meclis üyeleri arasından görevlendirilebilecek azami başkan yardımcısı sayısının 3 olması gerektiği açıktır.

2015 ve 2016 yıllarında 4 adet meclis üyesi, başkan yardımcısı olarak görevlendirilmiştir. Konu 2015 yılı Sayıştay Denetim Raporunda da yer almış, ancak 2014 yerel seçimlerinde esas alınan 2013 yılı nüfus sayısı dikkate alınarak söz konusu uygulama devam ettirilmiştir. Mevcut uygulamadaki bu ısrar, belediye başkanı ve başkan yardımcılarının mali hakları ile meclis üyelerine verilen huzur haklarının tutarında da hataya sebep olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; “Türkiye İstatistik Kurumu tarafından adrese dayalı nüfus istatistiklerini izleyen yılın ilk ayı içerisinde yayınlamakta olup; Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar heyetleri seçimi hakkındaki 2972 sayılı kanunu 5.maddesinin (b) bendinde ilçelerde nüfus sayısına göre çıkaracakları Meclis Üyesi sayısı belirtilmektedir. Nüfus 500.001-1.000.000 kadar olan ilçeler için 45 Meclis Üyesi çıkarılır hükmü yer almaktadır.

30/03/2014 tarihinde tarihin de yapılan Mahalli İdareler Seçiminde Kadıköy İlçesinin nüfus olan 506.293 olduğu dikkate alınarak 45 meclis üyesi çıkarılmıştır.

Bu doğrultuda Kadıköy Belediye Başkanlığınca Meclis Üyeleri arasında 4 Başkan Yardımcısı görevlendirilmesi 09/04/2014 tarihinde yapılmıştır.

2015 yılı içerisinde Meclis Üyeleri arasında Başkan Yardımcısı görevlendirilmesi yapılmamıştır.

Kamu hizmetinin ve kamu yararının gerektirmesi, ilçe halkının seçimlerle oluşan idaresini gözetmek daha etkin ve verimli bir kamusal hizmet sağlamak amacıyla 2014 yılında 4 Başkan Yardımcısı görevlendirilmesi; 5393 sayılı Belediye Kanununun 49.maddesinde belirtilen hükümler ve Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri norm kadro ilke standartlarına dair yönetmelikte Kadıköy Belediyesinin yer aldığı grupta belirtilen sayı da dikkate alınarak yapılmıştır.

Mahalli İdareler seçimleriyle oluşan ilçe halkının beş yılla sınırlı bir iradesi de bulunmakta olduğundan nüfus azalması veya artması mevcut Belediye Meclis Üyesi sayısında değişikliğe neden olmadığı açıktır. Aynı zamanda ilçenin nüfusu kentsel yenileme ve dönüşüm nedeniyle geçici olarak azalma göstermektedir.

Belediyemizin ilçe sakinlerine vermiş olduğu hizmetlerin daha etkin ve düzenli yürütülebilmesi koordinasyonun sağlanabilmesi açısından yeni müdürlükler kurulmuş idari yapılanmamız da müdürlük sayımız artmıştır. 2014 yılında belediyemizin idari yapısında 21 müdürlük bulunmakta iken, 2016 yılında Müdürlük sayımız 28 olmuştur. Bu doğrultuda meclis üyesi başkan yardımcısı sayımız aynen korunmuştur” denilmektedir.

Sonuç olarak mahalli idareler genel seçimleri sonucunda oluşan belediye meclisinin ilçe halkının iradesi sonucunda oluştuğu konusunda hiçbir kuşku yoktur. Kaldı ki bulgu konusu yapılan husus meclis üye sayısı değil, meclis üyeleri arasından görevlendirilen başkan yardımcısı sayısıdır. Bu şekilde yapılan görevlendirme ise seçim sonuçlarının tecellisinden ziyade belediye başkanının takdiri ile yapılan bir görevlendirmedir. 5393 sayılı Kanunun 49’uncu maddesinde, başkan yardımcısı görevlendirmesi meclis üye sayısına değil belediye nüfusuna bağlanmıştır.

2972 sayılı Kanuna göre seçilecek belediye meclis üyeleri sayısı belirlenirken de nüfusa göre bir ayrıma gidilmiştir. Buna göre 30.03.2014 tarihli mahalli idareler genel seçimlerinde belediye meclis üye sayısı belirlenirken 29.01.2014 tarihinde TÜİK tarafından resmi bülten ile ilan edilen 2013 yılı nüfus verileri esas alınmıştır ve bu verilere göre Kadıköy ilçesinin nüfusu da 506.293 olarak açıklanmıştır. Buradan hareketle de belediye meclis üyesi sayısı 45 olarak tespit edilmiştir. 2972 sayılı Kanun uyarınca mahalli idareler genel seçimleri öncesinde nüfusa göre belirlenen meclis üyesi sayısının bir sonraki seçimlere kadar değişmeyeceği, sonraki seçimlerde de yine nüfus verilerine göre belirleneceği açıktır. Ancak meclis üyeleri arasından yapılabilen başkan yardımcılığı görevlendirmeleri seçim dönemlerinden bağımsız olarak, 5393 sayılı Kanunun 49’uncu maddesinin yedinci fıkrasının çizmiş olduğu sınırlar içinde belediye başkanının takdirine göre yapılmaktadır.

Bulgumuzda da belirtildiği üzere 5393 sayılı Kanun uyarınca meclis üyeleri arasından görevlendirilecek başkan yardımcısı sayısı belirlenirken nüfusun esas alınacağı, nüfus büyüklüğü için de TÜİK tarafından ilan edilen verilerin esas alınacağı açıktır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 4: Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Ayrılan Payın; İbank Tarafından Kuruma Eksik Gönderilmesi

Kurumun gelir kalemlerinin incelenmesinde; genel bütçe vergi gelirlerinden Kadıköy Belediyesi'ne ayrılan payın İbank tarafından eksik gönderildiği tespit edilmiştir.

5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'un "Belediye paylarının tahsisine ilişkin esaslar" başlıklı 5'inci maddesinde;

"(Değişik: 12/11/2012-6360/26 md.) 2 nci maddenin ikinci fıkrasına göre ayrılan büyükşehirlerdeki ilçe belediyeleri payının; yüzde 90'lık kısmı ilçelerin nüfusuna, yüzde 10'luk kısmı ise ilçelerin yüzölçümüne göre dağıtılır. Hesaplanan tutardan yüzde 30'luk büyükşehir belediyesi payı ayrıldıktan sonra kalan miktar büyükşehir ilçe belediyelerinin hesabına İbank A.Ş. tarafından aktarılır."

Denilmektedir.

5779 sayılı Kanunun 8'inci maddesinde; "2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna yapılan atıfların" bu Kanuna yapılmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 13'üncü maddesinde;

"c) Hizmet alanındaki belediyelerin, İller Bankasınca 2380 sayılı "Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun" gereğince nüfus esasına göre dağıtılan paylardan bu bankaca tutularak İSKİ'ye gönderilecek % 10'lar,"

İSKİ'nin gelir kaynakları arasında sayılmıştır.

Uygulamada, genel bütçe vergi gelirlerinden Kadıköy Belediyesi'ne ayrılan payın eksik gönderilmesi, İbank tarafından tutularak İSKİ'ye gönderilen tutarın fazla hesaplanmasından kaynaklanmaktadır.

2016 Yılında İbank tarafından Kadıköy Belediyesine gönderilen tutarlar aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Tablo 6: İlbank Tarafından Gönderilen Tutarlar

2016	Brüt Tahakkuk (a)	Su Kanal Payı (b)	Büyükşehir Payı (c)	Net Tahakkuk (a-b-c)
Toplam	133.974.085,79	13.397.408,57	40.192.225,74	80.384.451,47

5779 sayılı Kanunun 5'inci maddesinde ifade edildiği şekliyle, "2'nci maddenin ikinci fıkrasına göre" % 90'lık kısmı ilçenin nüfusuna ve %10'luk kısmı ilçenin yüzölçümüne göre dağıtılmak suretiyle Kadıköy Belediyesi'ne ayrılan toplam pay tutarı 133.974.085,79 TL'dir. Bu tutardan "yüzde 30'luk büyükşehir belediyesi payının" da doğru bir şekilde hesaplanarak 40.192.225,74 TL olduğu tabloda açıkça görülmektedir.

Belediye'ye ayrılan paydan ilçenin nüfusuna göre 'dağıtılan' %90'lık kısmın ise 120.576.677,22 TL olduğu nettir. İşte 2560 sayılı Kanunun 13'üncü maddesine göre; "nüfus esasına göre dağıtılan paylardan İSKİ'ye gönderilecek % 10'lar"ın bu tutar üzerinden hesaplanması gerekmektedir. Dolayısıyla tabloda 13.397.408,57 TL olarak görünen ve İSKİ'ye gönderilen Su Kanal Payının; 12.057.667,72 TL olması gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde; fazla hesaplanarak İSKİ'ye gönderilen 1.339.740,86 TL tutarın Belediye'ye aktarılması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "Genel bütçe vergi gelirlerinden belediye için ayrılan payın hatalı hesaplanması ile ilgili İller Bankası A.Ş'ye 22/02/2017 tarih ve E-11556 sayılı yazı yazılmıştır. Konu ile ilgili gelen 02/03/2017 tarih ve E.5910 sayılı cevabi yazıda İller Bankası A.Ş. yapılmış olan tahakkukun doğru olduğunu beyan etmektedir. Kurumun cevabı ektedir

Bulgunuz üzerine İller Bankasında gelen cevabi yazıda belirtilen 28/08/2014 tarihli yazıları ile İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü tarafından verilen "Hukuksal Görüş" 18/05/2017 tarih E.31858 sayılı yazımız ile istenmiş olup; yazı ekte sunulmaktadır. Olumsuz cevap geldiği taktirde dava konusu yapılacaktır" denilmektedir.

Sonuç olarak bulguda belirtilen hususlara iştirak edildiğinden, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir

BULGU 5: Haczedilemeyen Gelirlerin Ayrı Banka Hesaplarında İzlenmemesi

Kurumun 2016 yılı hesaplarının incelenmesinde; Belediye'nin haczedilemeyen gelirlerini teşkil eden vergi, resim ve harçların tahsil edildiği banka hesabında, haczi kabil diğer para, alacak ve gelirlerinin de bulunduğu, haczedilemeyen gelirlerin ayrı banka hesaplarında izlenmediği tespit edilmiştir.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 82'nci maddesinde özel yasalarında haczi caiz olmadığı gösterilen malların haczedilemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetki ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin 9'uncu fıkrasında;

"Belediyenin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirleri, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları ile belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirleri haczedilemez."

Hükmü bulunmaktadır.

5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'un 7'nci maddesinde; bu Kanunda, belediyelere, genel bütçe vergi gelirleri tahsilatından ayrılacak paylar ile diğer kanunlarda verilmesi öngörülen payların vergi hükmünde olduğu düzenlenmiştir.

Uygulamada, Belediye'nin vergi, resim ve harç gelirlerinin tahsil edildiği TR82 0001 5001 5800 7260 3026 75 numaralı banka hesabında, haczi kabil diğer para, alacak ve gelirleri de bulunmaktadır.

Belediyelerin bu nitelikteki banka hesapları, yerel mahkemeler ve Yargıtay kararlarında "havuz hesabı" olarak nitelendirilmektedir. Bu hesaplardaki bakiyenin vergi, resim ve harç gelirinden mi, yoksa haczi kabil paralardan mı oluştuğunun belirlenmesine imkân bulunmadığı, dolayısıyla "haczedilemezlik" iddiasının ispat imkânının kalmadığı, bu uygulamanın "haczedilemezlik hakkından feragat olarak kabul edilmesi gerektiği, ayrı hesaplarda tutulması yerine havuz hesabı oluşturmanın da iyi niyetle bağdaşmayacağı gibi gerekçelere dayanılarak bu hesapların haczedilebileceğine karar verilebilmektedir.

İcra hukukunda haczedilemezlik kuralı istisnai olup; 5393 sayılı Kanunda belirtilen hükmün, kamu hizmeti gören ve kamu tüzel kişiliğini haiz belediyeler için hukuk devletinde teminat altına alınmış bir güvence oluşturmayı amaçladığı kuşkusuzdur. Ancak söz konusu güvencenin tesis edilebilmesi için, “havuz hesabı” uygulamasının sonlandırılması, haczedilemeyen gelirler ile haczi kabil varlıkların ayrı hesaplarda izlenmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediye Başkanlığımızca Vakıflar Bankası Hasanpaşa Şubesi nezdinde 00158007286268470 nolu Kira hesabı açılmış olup, hacizler bu hesaba yönlendirilmektedir. Ayrıca yine Vakıflar Bankası Hasanpaşa Şubesi nezdinde 00158007305802348 nolu Haczedilemez Gelirler Hesabı (Vergi Resim Harç) ve 00158007305802422 nolu Haczedilebilir Gelirler Hesabı açılmıştır" denilmektedir.

Sonuç olarak bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekle birlikte gerekli işlemlerin yapıldığı belirtildiğinden, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 6: Gecekondu Fonu Hesabının Takibinin Yapılmaması

Kurumun hesap ve işlemlerinin incelenmesinde; Hazineye ait taşınmazların satış tutarları üzerinden hesaplanan % 30'luk payın İstanbul Defterdarlığı tarafından düzenli olarak gönderildiği, ancak toplam taşınmazların satış tutarları üzerinden hesaplanan % 10'luk Gecekondu Fonu payının Belediye hesabına gönderilmediği tespit edilmiştir.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un "Taksitle ödeme, satış bedelinden pay verilmesi, belediyelere devir" başlıklı 5'inci maddesinde;

“Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla % 10'u, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılır. Kalan kısmından ise ilgili belediyeye % 30, varsa büyükşehir belediyesine % 10 oranında pay verilir.”

Denilmektedir.

İstanbul Defterdarlığı Anadolu yakası Milli Emlak Daire Başkanlığı ile yapılan yazışmada; 4706 sayılı Kanunun 5'inci maddesi kapsamında %30 belediye payı olarak toplam 2.349.210,90 TL gönderildiği, ancak madde kapsamında aktarılması gereken % 10'luk Gecekondü Fonu payının bulunmadığı anlaşılmıştır.

Dolayısıyla, belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan Kurumun Gecekondü Fonu hesabına % 10'luk payların aktarılmasının sağlanması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Konuya ilişkin İstanbul Defterdarlığı Anadolu Yakası Milli Emlak Daire Başkanlığına 17.05.2017 tarih ve E.31373 sayı ile yazı yazılmış olup, sonucu beklenmektedir. Olumsuz cevap geldiği takdirde dava konusu yapılacaktır" denilmektedir.

Sonuç olarak bulguda belirtilen hususlara iştirak edildiğinden, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir

BULGU 7: Kurum Araçlarının Çeşitli Sivil Toplum Kuruluşları ve Kişilere Kullandırılması

Kurumun kullanımında olan otobüs ve minibüslere ait görevlendirme yazılarının incelenmesinde; bunların çeşitli sivil toplum kuruluşları ile kişilere kullandırıldığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesinin ilk fıkrasında; belediyenin görev ve sorumlulukları "mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla" belirlenmiş, amatör spor kulüplerine yapılacak yardım dışında diğer dernek, sivil toplum kuruluşları veya kişilere ücretsiz hizmet ve yardım yapılabileceğine dair bir hükme yer verilmemiştir. Maddenin beşinci fıkrasında ise belediyenin görev, sorumluluk ve yetki alanının belediye sınırlarını kapsadığı hükme bağlanmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçelerden yardım yapılması" başlıklı 29'uncu maddesinin birinci fıkrasında;

"Gerçek veya tüzel kişilere kanuni dayanağı olmadan kamu kaynağı kullandırılmaz, yardımda bulunulamaz veya menfaat sağlanamaz. Ancak, genel yönetim kapsamındaki kamu

idarelerinin bütçelerinde öngörülmüş olmak kaydıyla; kamu yararı gözetilerek dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yardım yapılabilir.”

Denilmektedir.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ancak bütçelerinde öngörülmüş olması kaydıyla; kamu yararı gözeterek dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yardım yapabilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 75'inci maddesine 12.11.2012 tarih ve 6360 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesi ile eklenen fıkrada;

“5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi ile 5253 sayılı Dernekler Kanununun 10 uncu maddesi; belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler için uygulanmaz.”

Hükmü yer almaktadır.

Belirtilen mevzuat hükümlerine göre belediyelerin dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yardım yapabilmesinin önü tamamen kapanmıştır. Bu gibi kurumların gezi, doğa ve spor turu, kamp, yaz kampı ve anma etkinlikleri gibi kurumsal faaliyetleri ile kişilerin yolcu naklini de içeren cenaze nakli talepleri için kurumun kullanımındaki araçların tahsis edilmesinin herhangi bir dayanağı bulunmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; “5393 sayılı Belediye Kanununun 13'ncü maddesinde; Belediye hemşehriler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları yapacağı,

5393 sayılı Belediye Kanununun 14'ncü maddesinin;

(a) bendinde, "belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak kaydıyla; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor; sosyal hizmet ve yardım, meslek ve beceri kazandırma: ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapacağı veya yaptıracağı",

(b) bendinde, "Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine ayni ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü

amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir",

Belediyenin yetki ve imtiyazlarının düzenlendiği 15 nci maddesinin;

(a) bendinde, "belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunacağı",

Hükümleri yer almaktadır.

Bu nedenle, Kurum araçlarının, kurum, kuruluş ve Dernek faaliyetlerine tahsis edilmesi hususunda, Sayıştay Denetim Raporlarındaki bulgulara ilişkin çalışmalar başlatılmış olup, kurum araçlarının tahsisinde yukarıda yer alan mevzuat hükümleri dikkate alınarak, 5393 sayılı Belediye kanunu ile verilmiş olan görev yetkiler çerçevesinde gerekli çalışmalar yapılmaya dikkat edilecektir.

5393 sayılı Belediye Kanunu 13.maddesinde yer alan “Belediye, hemşehriler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları yapar” hükmü gereği; İlçemiz ikametgah etmekte olan ekonomik gücü yetersiz vatandaşlarımızın cenaze nakli ve cenazeye katılmak isteyen aile yakınları ve komşularının cenaze sahiplerini yalnız bırakmamak için araç talepleri olmaktadır.

Cenaze sahiplerinin, ölümlerini gömerken dini ve kültürel bir tören olan cenaze merasiminde aynı ilçede yaşayan hemşehrilerinin cenaze sahiplerini yalnız bırakmamaları, acılarına ortak olarak cenazeyi bekletmeden en kısa sürede toprağa vermeleri amacıyla yapılan araç taleplerinin yukarıda anılan kanun hükmünce mevzuata aykırı olmadığı düşünülmektedir” denilmektedir.

Sonuç olarak belediyenin kanunlarca kendine verilen görev ve yetkilerini yerine getirmesi konusunda herhangi bir şüphe yoktur. Ancak bu görevlerin yerine getirilmesi ve yetkilerin kullanılması sırasında belediyelere sınırsız bir takdir hakkı tanınmamıştır. 5393 sayılı Kanunun 14’üncü maddesinin ilk fıkrasındaki “mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla” ibaresi, 75’inci madde hükümleri ile 5018 sayılı Kanun’un 29’uncu madde hükmü bu konu ile ilgili görev ve yetkilerin sınırları çizilerek bunların nasıl kullanılacağı ifade edilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 8: Belediye Şirketine Sokak Arası Otopark İşletirilmesi

Kadıköy Belediyesi sınırları içinde yer alan bazı sokaklarda yol üstü otopark uygulaması yapıldığı, söz konusu yerlerin sermayesinin büyük kısmı Kadıköy Belediyesine ait olan KASDAŞ tarafından işletildiği ve vatandaşın ücret alındığı tespit edilmiştir.

Konu İstanbul Büyükşehir Belediyesi 2015 Yılı Sayıştay Denetim Raporu ve Kadıköy Belediyesi'nin 2014 ve 2015 yılları Sayıştay Denetim Raporlarında yer almış, ancak henüz çözüme kavuşturulabilmiş değildir.

Söz konusu denetim raporlarında, bu yerlerin KASDAŞ tarafından fiilen işgal edilmesi ve işletilmesinden dolayı İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin ecrimisil ve otopark gelirlerinden mahrum kaldığı; bununla birlikte Kadıköy Belediyesi'nin tazminat davalarına ve sorumluların çeşitli ceza davalarına muhatap olabilecekleri vurgulanmıştır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun 7'nci maddesinde, “...durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek” büyükşehir belediyelerinin görevi olarak belirlenmiştir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 79'uncu maddesinde;

“Karayolu üzeri park yerindeki araçlar için park ücreti, yetki ve sorumluluk alanına göre park yerini tespitte yetkili idarece veya bu idare tarafından işletme izni verilen gerçek veya tüzel kişilerce alınabilir. Bunlar dışında hiçbir gerçek veya tüzel kişi herhangi bir şekilde park ücreti alamaz. Erişme kontrollü karayolları (otoyol-ekspresyol) hariç olmak üzere büyükşehirlerde yetkili idareler, büyükşehir belediyeleridir.

Birinci fıkra hükmüne aykırı olarak park ücreti alan veya almaya teşebbüs edenler, fiilleri daha ağır bir ceza gerektiren bir suç oluşturmadığı takdirde, altı aydan iki yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.”

Hükmü yer almaktadır.

İstanbul sınırları içerisinde bir yerin yol üstü otopark olarak düzenlenmesi için İstanbul

Büyükşehir Belediyesi tarafından ilgili kurumlardan görüş almasını müteakip UKOME kararı alınarak yol üstü otoparkı yapılmaktadır. Ayrıca yol üstü otoparkı olarak belirlenen yerler Büyükşehir meclis kararları gereği sermayesinin büyük kısmı Büyükşehir Belediyesi'ne ait olan İSPARK AŞ tarafından işletilmektedir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Daire Başkanlığı Ulaşım Koordinasyon Müdürlüğü'nün 10.05.2013 tarih ve 485243 sayılı yazısı ile Kadıköy ilçe sınırlarında “*UKOME tarafından yol üstü otoparkı kararı alınmamış olan ve Kadıköy Belediye Başkanlığı tarafından işletilmekte olan yukarıda adı geçen sokaklardaki yol üstü otoparkların ivedi olarak kaldırılması*” istenmiştir. Bunun üzerine Kadıköy Belediyesi'nin 06.06.2013 tarih ve 1323 sayılı yazısı ile “*söz konusu sokaklarda yol üstü otopark uygulamalarının, otopark işletmelerinin UKOME kararı ve İBB Meclis kararı ile İSPARK AŞ'ye devrinden önce başlamış olduğundan*” bahisle adı geçen sokaklarda otopark işletmelerinin Belediye'nin şirketi KASDAŞ tarafından yapılması için gerekli UKOME kararının alınması talep edilmiş, ancak ilgili kurum tarafından bu talep uygun görülmemiştir.

Daha sonra Kadıköy Belediyesi'nin 13.05.2015 tarih ve 2295960-980 sayılı yazısında, 5216 sayılı kanunun 7'nci maddesinin (f) bendi uyarınca “*Büyükşehir Belediyesinin yetkileri arasında yer almakta olup KASDAŞ tarafından işletilmeye devam edilen yol üstü otopark uygulamalarının işletme hakkının KASDAŞ'a devir edilmesi veya kiralanması*” talep edilmiş; ancak Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 16.01.2014 tarih ve 207 sayılı kararı ile İstanbul genelinde otopark işletmeciliği yetkisinin 5 yıl süre ile İSPARK AŞ'ye verildiği gerekçe gösterilerek söz konusu talep uygun görülmemiştir.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve kurumlar arasındaki yazışmalardan alıntılanan ifadeler dikkate alındığında; Kadıköy ilçe sınırları içerisinde bulunan ve yol üstü otoparkı uygulaması için herhangi bir UKOME kararı alınmamış olan sokaklarda, sermayesinin büyük kısmı Kadıköy Belediyesi'ne ait olan KASDAŞ'ın otopark işletmesinin herhangi bir yetkiye veya işletme hakkına dayanmadığı ortadadır ve Kadıköy Belediyesi tarafından da kabul edilmektedir.

Mevcut durumda, idarenin hiçbir hukuki esasa dayanmaksızın hizmet ve faaliyet alanına yabancı bir eylemde bulunması idare hukukunda “fiili yol” olarak tanımlanmaktadır. Buna ilişkin olarak, Danıştay 10. Dairesinin 23.1.1983 tarih ve E:1992/3686, K:1993/4601 sayılı

kararında; “İdari usul ve esaslar dışında idarece yapılan eylemler ‘haksız fiil’ niteliğinde olup, idarenin bir kamu hukuku kuralına, yasa, tüzük, yönetmelik gibi kural işlem veya bir idari işleme ya da yargı yeri kararına dayanmadan hodbehot niteliğinde eylemde bulunma hali, mahkeme içtihatları ve doktrinde ‘fili yol’ olarak nitelendirilir.” Denmektedir.

Sonuç itibariyle, belirtilen mevzuat hükümleri, yapılan açıklamalar ve Sayıştay raporlarında vurgulanan riskler göz önüne alınarak; yol üstü otoparkı uygulaması için herhangi bir UKOME kararı alınmamış olan sokaklarda herhangi bir yetkiye veya işletme hakkına dayanmadan KASDAŞ tarafından otopark işlettilmesinin sonlandırılması için gerekli önlemlerin alınmasının, ileride muhatap olunabilecek tazminat davalarının önlenmesi açısından gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Kadıköy Belediyesi, İlçe sınırları içinde;

Sokakları yasa ve mevzuat dışı, izinsiz ve keyfi bir davranışla neredeyse zorla işgalederek, keyfi olarak “ücret” adı altında “haraç” toplamak isteyenleri, meşhur tabiriyle “değnekçi”leri önleyebilmek;

Hatta bunu meslek ve örgüt işi haline getirmek isteyenleri engellemek;

Bu tür para toplama ve park yeri gösterme işinde eskiden sıklıklar rastlanan tehdide, yaralamaya ve hatta cinayete kadar varan olayları da önleyebilmek;

Yolların ve kaldırımların araç ve yaya trafiğini engelleyecek hatta yer yer kesintiye uğratabilecek şekilde işgalini önlemek;

Böylece, Belediye Kanununun 9., 13., 14., 15. Maddelerinde geniş bir şekilde açıklanan hemşehrilerinin huzurunu sağlamak ve korumak, refahını ve yaşam kalitesini geliştirmek ve korumak görevini; sermayesinin tamamı kendisine ait ve Sayıştay denetimine tabi KASDAŞ şirketi eliyle yerine getirmek gayreti içindedir.

Öte yandan, yürürlükteki mevzuata göre;

1... 5393 sayılı Belediye Kanununun “Belediyenin yetkileri ve imtiyazları” başlıklı 15/p maddesi;

“Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.”

2...“Belediye başkanının görev ve yetkileri” başlıklı 38/a maddesi;

“Belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak.”

3... 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun: “Büyükşehir belediyesi ve ilçe belediyelerinin yetkileri ve imtiyazları” başlıklı 10. maddesi;

“Büyükşehir ve ilçe belediyeleri; görevli oldukları konularda bu Kanunla birlikte Belediye Kanunu ve diğer mevzuat hükümleri ile ilgisine göre belediyelere tanınan yetki, imtiyaz ve muafiyetlere sahiptir.”,

4... “Diğer hükümler” başlıklı 28. maddesi;

“Belediye Kanunu ve diğer ilgili Kanunların bu kanuna aykırı olmayan hükümleri ilgisine göre büyükşehir ve ilçe belediyeleri hakkında da uygulanır.” hükümlerini koymuştur.

Sonuç olarak yukarıdan beri arz ve izah ettiğimiz hususları, hükümleri ve aşağıdaki açıklamalarımızı dikkatinize sunuyoruz;

5... Bilindiği üzere idarede belli bir kararı alıp almamak veya kanunda öngörülen değişik çözümler arasında bir seçim yapmak konusunda tanınan serbestiye takdir yetkisi denmektedir. Bu yetki, keyfi bir hareket yetkisi olmayıp ancak mevzuatın belirlediği alan içerisinde hukuka uygun bir şekilde kullanılabilir. Aksi halde bulguda ifade edildiği gibi “fiili yol” haline yol açılacağı elbette tartışmasıdır.

6... Oysa belediyenin tesis ettiği ve tesbite konu edilen işlemde; bu duruma yol açılmadığı ortadadır. Çünkü yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tesbit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek yetkisi bulguda yazıldığı gibi 5216 sayılı Kanunun 7. maddesi ile büyükşehir belediyelerine tanındığı kadar, yukarıda

alıntılanan mevzuat düzenlemeleri gereğince ilçe belediyelerine de tanınmış yetkidir. Dolayısıyla sermayesinin tamamı Kadıköy Belediyesine ait ve Sayıştay denetimine açık olan KASDAŞ'ın; İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından herhangi bir UKOME kararı alınmamış olan sokaklarda otopark işletmeciliğinin yerine getirilmesinde 5393 sayılı kanun hükümlerine aykırılık bulunmamaktadır. Çünkü bu alanların boş bırakılması halinde telafisi mümkün olmayacak; can ve mal güvenliğine yönelik zararların doğacağı, başta etraflıca açıklamaya çalıştığımız üzere, açıktır.

7... Bununlar beraber Kadıköy Belediyesi şirketinin bu alanlardan çekilmesi halinde buralarda kamu düzenini sağlamak için veya gerekli yasal dayanakların sağlanması için İstanbul Büyükşehir Belediyesine başvuru ve taleplerimizi halen de devam ettirmekteyiz” denilmektedir.

Sonuç olarak ilçe sınırları içerisinde hemşehrilerin huzurunun sağlanması ve korunması ile refah ve yaşam kalitesinin geliştirilmesine yönelik idarenin sayarak belirttiği gerekçeler merkezi idarenin kolluk güçlerinin görev alanı içerisinde. Dolayısıyla, İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından bir UKOME kararı alınmamış olan sokaklarda otopark işletmeciliğinin yerine getirilmesinin 5393 sayılı Kanuna uygun olmasının gerekçesi, bu alanların boş bırakılması halinde telafisi mümkün olmayacak, can ve mal güvenliğine yönelik zararların doğması ihtimali olmamalıdır. Ayrıca, yetkinin kimde olduğuna ilişkin 2918 sayılı Kanunun 79'uncu maddesi hükmü ortada iken, uygulamanın Belediye'nin görev ve yetkileri içerisinde bulunduğu ileri sürülemez.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 9: Bir Kısım Mülk ve İşletmelerin İhale Yapılmadan Belediye Şirketine Kiralanması

Kurum tarafından bir kısım mülk ve işletmelerin herhangi bir ihale yapılmadan sermayesinin büyük kısmı Kadıköy Belediyesi'ne ait olan KASDAŞ'a kiraya verildiği tespit edilmiştir.

2886 sayılı Kanun'un “Kapsam” başlıklı 1'inci maddesinde belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği belirtilmiştir.

1.1.2003 tarihinde yürürlüğe giren 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesine göre belediyelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işleri ihalelerinin bu kanuna göre yürütüleceği belirtilmiştir; Kanunun "Uygulanmayacak hükümler" başlıklı 68'inci maddesinde de bu Kanun kapsamında yer alan işlerin ihalelerinde 8.9.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerinin uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, belediyelerin gelir getirici nitelikteki faaliyetlerinin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na tabi olduğu açıktır. 2886 sayılı Kanun uyarınca kapalı teklif usulü temel ihale usulü olmakla birlikte her yıl Genel Bütçe Kanunu'nda belirtilen tutara kadar olan ihalelerin açık teklif usulü ile yapılması da mümkündür.

İhale usullerine tabi olmayan işler ancak Kanunda belirtilen istisnai durumlarda geçerlidir. Söz konusu istisnai durumlara ilişkin olarak Kanunun "İhtiyaçların kamu kurumlarından karşılanması" başlıklı 71'inci maddesindeki "*idarelerin her türlü ihtiyaçlarının; ... mahalli idarelere ait kuruluşlardan... temini ile ilgili ihale işleri*" ibaresinden kasıt 'idarenin mal, hizmet ve yapım işi gibi ihtiyaç duyduğu işlerin' ihale yapılmaksızın bu madde hükmüne göre temin edilebilmesi idi. Ne var ki 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun yürürlüğe girmesi ile mal, hizmet ve yapım işleri hususunda 2886 sayılı Kanun'un söz konusu hükümlerinin uygulama alanı kalmamıştır. İdarenin ihtiyaçlarının temininden bahseden mezkûr 71'inci maddenin kamu taşınmazını veya işletmesini kiraya verme hususlarını da kapsadığını düşünmek doğru değildir. Çünkü idareye gelir getirici işlerin ihtiyaçların temini ile ilgisi yoktur.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 26'ncı maddesinde 29.03.2011 tarihinde yapılan değişiklikle; büyükşehir belediyelerinin, mülkiyeti veya tasarrufundaki sosyal tesisleri, büfeleri, otoparkları ve çay bahçelerini belediye veya bağlı kuruluşlarının %50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin %50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebileceği hüküm altına alınmıştır. Bu düzenlemenin de sadece büyükşehir belediyelerini kapsadığı açıktır.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde, Kadıköy Belediyesi'nin sermayesinin büyük kısmına sahip olduğu KASDAŞ'a, bir kısım mülk ve işletmeleri herhangi bir ihale yapmadan kiralaması mümkün değildir.

Kadıköy Belediyesi'nin 2015 Yılı Sayıştay Denetim Raporunda 20 adet mülk ve işletmenin herhangi bir ihale yapılmadan kiraya verildiği vurgulanmış, bunların rekabet ortamı oluşmadan ve eşit muamele sağlanmadan kiraya verilmesinin belediye gelirlerinin azalmasına neden olacağı belirtilmişti. Bunun üzerine, 2016 yılı içerisinde Kadıköy Belediyesi tarafından söz konusu işletmelerden 10 tanesinin kira sözleşmelerinin iptal edilmesi olumludur.

Bu bağlamda kira sözleşmeleri iptal edilen ve kira sözleşmelerinin süresi biten işletmelerin dışında, hâlihazırda ihale yapılmadan KASDAŞ'a kiraya verilmiş bulunan diğer mülk ve işletmelerin, rekabet ve eşit muameleyi sağlayacak şekilde ihale usulleri ile kiralanmasının sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz Sosyal Tesisleri olan Kalamış Khalkedon ve Fenerbahçe Khalkedon tesislerinin bulunduğu alanlar Belediyemizin mülkiyetinde olmayan alanlar olup, bu iki tesisin ihale yoluyla kiraya verilmesi mümkün değildir. Söz konusu tesislerin sosyal tesis olması ve tesislerin belediye personeli tarafından işletilmesi mümkün olmadığından hizmetin devamlılığından dolayı sermayesinin büyük kısmı Kadıköy Belediyesine ait olan Kadıköy Sağlık Turizm Eğitim Çevre Temizlik Otopark Hizmetleri İnş. Yay. San. Tic. A.Ş. (KASDAŞ) tarafından işletilmektedir.

KASDAŞ tarafından işletilmekte olan taşınmazlardan kira süreleri sona eren işletmelerle ilgili olarak 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 71. maddesine göre yeniden sözleşme yapılmamaktadır.

Mülkiyeti Belediyemize ait olan Moda Khalkedon Tesisi ve KASDAŞ tarafından işletilen diğer yerlerin yönetimi ve işletilmesi için farklı modeller üzerinde çalışmalar başlatılmış olup süreç devam etmektedir" denilmektedir.

Sonuç olarak belediyenin mülkiyetinde olmayan alanlarda bulunan sosyal tesislerin ihale ile kiraya verilememesinin mümkün olmadığı belirtilmiş ise de Kadıköy Belediyesi bu tesislerden kira geliri elde etmektedir. Bunun dışında hâlihazırda ihale yapılmadan KASDAŞ'a kiraya verilmiş bulunan diğer mülk ve işletmelerin, rekabet ve eşit muameleyi sağlayacak şekilde ihale usulleri ile kiralanmasının sağlanması gerekmektedir.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 10: Kira Sözleşmelerinde Belediyenin Hak ve Menfaatini Koruyan Hükümlerin Uygulanmaması

Kurumun kiraya verdiği taşınmazlara ilişkin işlemlerinin incelenmesinde, kira sözleşmelerinde Belediye'nin hak ve menfaatini gözeten hükümlere riayet edilmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu kira sözleşmelerinde; Belediye'yi doğabilecek her türlü zarar ve ziyandan başışık tutacak ve herhangi bir külfeti yüklenmekten alıkoyacak şekilde, kiraya verilen taşınmazların/işyerlerinin yangın ve kazalara karşı sigorta ettirilmesi hüküm altına alınmış olmasına rağmen, buna ilişkin sigorta poliçelerine ulaşılamamıştır.

Benzer şekilde, kira bedellerinin ödenmesi konusunda herhangi bir aya ilişkin kiranın süresinde ödenmemesi durumunda yıllık kira bedelinin geri kalan kısmının da muaccel hale geleceğine ilişkin hükümlerin de uygulanmadığı anlaşılmıştır.

Kira sözleşmeleri tarafları bağlayıcı olduğuna göre, Belediye'nin hak ve menfaatlerini korumayı amaçlayan söz konusu hükümlere riayet edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Belediyemiz tarafından kiraya verilen taşınmazların kira sözleşmelerinde yer alan ve Belediye' nin hak ve menfaatini gözeten hükümlerle ilgili olarak; sözleşmesinde “Belediye’ yi doğabilecek her türlü zarar ve ziyandan başışık tutacak ve herhangi bir külfeti yüklenmekten alıkoyacak şekilde, kiraya verilen taşınmazların/işyerlerinin yangın ve kazalara karşı sigorta ettirilmesine ilişkin hüküm bulunan kiracılardan sigorta poliçelerinin bir örneğinin Belediyemize iletilmesi talep edilmiş olup sigorta poliçeleri Belediyemize ulaşmaya başlamıştır” denilmektedir.

Sonuç olarak bulguda belirtilen hususlara iştirak edildiğinden, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir

BULGU 11: Kiracısı Tarafından İzinsiz Olarak Kullanım Alanı Artırılan Taşınmaza Ecrimisil Tahakkuk Ettirilmemesi

Kurumun kiraya verilen taşınmazlarının incelenmesinde; 27.12.2012 tarihinde 2886 Sayılı kanun 45'nci maddesi uyarınca 5 yıllığına kiraya verilen Cadde Bostan Kültür Merkezi zemin katında bulunan 161,65 m2'lik pasta-cafe dükkânına ilişkin olarak, kiracı tarafından

10.08.2013 tarihi itibariyle yapılan tadilat ile toplam kullanım alanının 418.14 m²'ye (Kapalı Alan:124,42, Kış Bahçesi:142,62, Yeşil Alan: 151,10) çıkarıldığı, buna karşılık idare tarafından herhangi bir işlem yapılmadığı tespit edilmiştir.

İhaleye çıkılmadan önce söz konusu taşınmazın kira bedelinin tespit edilmesine esas Kıymet Takdir Komisyonu raporunda; taşınmazın toplam kullanım alanının 161,65 m² olduğu tespit edilmiş ve ihaleye esas aylık muhammen bedel 19.000,00 TL olarak belirlenmiştir. İhaleye 161,65m² kullanım alanı üzerinden teklif verilmiş ve ihale sonucunda aylık 20.000,00 TL bedelle taşınmazın kiraya verildiği anlaşılmıştır.

Kiracı tarafından 26.06.2013 tarih ve 191278 sayılı yazıda tadilat için idareden izin istenmiş ancak idarece herhangi bir cevap verilmemiştir. Bunun üzerine kiracının Emlak Müdürlüğüne verdiği 27.11.2014 tarihli dilekçede 80 m² kış bahçesinin 330 m² çıktığı bildirilmiş, gereğinin yapılması için Mali hizmetlere bildirilmesini istemiştir. Kira sözleşmesinin 29'ncü maddesinde tadilat durumunda idareden izin alınması hükmü bulunmaktadır. Ancak İdarece herhangi bir işlem yapılmamıştır.

161,65m² kullanım alanı ve buna karşılık aylık 20.000 TL bedelle 2886 sayılı Kanun uyarınca kiraya verilen ve bu şartlarda imzalanan sözleşme ortada dururken, kiracı tarafından haklı bir sebebe dayanmadan taşınmazın kullanım alanının % 150'den fazla artırılarak 418,14m² çıkarılması ve İdarece buna sessiz kalınmış olması kabul edilemez. Bu uygulama, ihale aşamasında belirli olan sözleşmenin esas unsurlarından olan kullanım alanının fiilen artırılmasına ve kiracı lehine önemli bir avantaj sağlanmasına neden olmaktadır. İhale sürecinde öngörülmüş olsaydı kira bedelini doğrudan etkileyebilecek olan böyle bir uygulamaya izin verilmiş olması ihalelerde rekabetin sağlanması engelleyici niteliktedir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun sebepsiz zenginleşmeden doğan borç ilişkilerinin genel koşulunu düzenleyen 77'nci maddesinde;

“Haklı bir sebep olmaksızın, bir başkasının malvarlığından veya emeğinden zenginleşen, bu zenginleşmeyi geri vermekle yükümlüdür.”

Hükmü bulunmaktadır.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde; konunun borçlar hukukuna göre değerlendirilerek gerekli işlemin yapılması; bununla birlikte 2013 Ağustos

ayından bugüne kadar 2886 sayılı Kanun uyarınca ecrimisil tahakkuk ettirilmesi, kira süresi tamamlandıktan sonra da taşınmazın mevcut kullanım alanı göz önünde bulundurularak yeniden ihale edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Yapılan inceleme neticesinde; 03.08.2010 tarihli İstanbul Ticaret Odasının Sayıştay Başkanlığının 06.07.2010 tarih ve 280-2010-T3 sayılı yazısına istinaden yapmış olduğu kira bedellerinin tespiti raporunda, Caddebostan Kültür Merkezi zemin katında yer alan pasta – cafe dükkanı ile ilgili olarak Hayal Kafesi tarafından işletilen taşınmazın kapalı kullanım alanının 161,65 m² olduğu ayrıca arka bahçede yaklaşık 120,00 m² alan bahçe kullanımı olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca Belediyemiz tarafından ihale dosyası oluşturulurken dosyada yer alan krokide kapalı kullanım alanının 122,50 m², açık kullanım alanının ise 120,00 m² olduğu bilgileri yer almaktadır.

Geçmiş tarihli uydu fotoğraflarının incelenmesinden söz konusu taşınmaz kiraya verildikten sonra kış bahçesi ve açık kullanım alanlarında herhangi bir artış olmadığı tespit edilmiştir” denilmektedir.

Sonuç olarak ihaleye esas kıymet takdir komisyonu raporuna göre söz konusu taşınmazın yaklaşık kapalı kullanım alanının 161.65 m² olduğu değerlendirilmesinde bu hususun dikkate alındığı ve ihale de bu değerler dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir. Diğer bir ifadeyle kira bedeli tespit raporunda değerlendirilmesi yapılan taşınmazın “kiralananabilir alan” olarak ifade edilen alanının 161,5 m² olduğu, taşınmazın arka bahçeye sahip olmasına rağmen bu alanın kiralananabilir nitelikte olmadığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, idare elemanları eliyle yaptırdığımız incelemeler neticesinde, söz konusu pasta-kafe dükkanı için fiilen kullanılmakta olan alanın toplamda 418,14 m² olduğu tespit edilmiş iken, idarenin "söz konusu taşınmaz kiraya verildikten sonra kış bahçesi ve açık kullanım alanlarında herhangi bir artış olmadığı" şeklindeki savunmasının herhangi bir dayanağı bulunmamaktadır.

Tüm bu hususlar dikkate alındığında, söz konusu taşınmaz için 2886 sayılı Kanun uyarınca ecrimisil tahakkuk ettirilmesi, kira süresi tamamlandıktan sonra da taşınmazın mevcut kullanım alanı göz önünde bulundurularak yeniden ihale edilmesi gerekmekte olup, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 12: Kuruma Ait Olan ve/veya Kurumun Yetki ve Sorumluluk Bölgesinde Bulunup Kamuya Terk Edilen Bazı Yerlerin Ecrimisil Karşılığında Kullandırılması

Kuruma ait olan ve/veya kurumun yetki ve sorumluluk bölgesinde bulunup kamuya terk edilen yol, yeşil alan, park gibi taşınmazların bazı gerçek ve tüzelkişilerce işgal edildiği, bu taşınmazların tahliye edilmeyerek ecrimisil karşılığında işgal edenlere kullandırıldığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinde; 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine işgal edenden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere ecrimisil isteneceği, ayrıca işgal edilen taşınmaz malın, idarenin talebi üzerine bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek idareye teslim edileceği, 2886 sayılı Kanununun 75'inci maddesi ile hüküm altına alınmıştır.

Belirtilen mevzuat hükmüne göre; kamuya ait olan bir taşınmazın işgal edilmesi olağan bir durum olmayıp, bu yerlerin tahliye ettirilerek idareye teslim edilmesi gerekmektedir. Ecrimisil de kamuya ait taşınmaz malın işgal edilmesinin bedeli olup, bir kiralama yöntemi değildir. İşgal edenden istenen ecrimisil bedelinin, kira ödemesi gibi ileriye doğru devam ettirilmek suretiyle kamuya ait olan taşınmaz üzerinde işgalin sürdürülmesi söz konusu mevzuat hükmünün amacına uygun düşmemekte, kamu malının kullanılmasından kamunun dışlanmasına ve kamu malını hukuksuz bir şekilde işgal edenin ödüllendirilmesine neden olmaktadır.

Kadıköy Belediyesi'nin 2014 yılı Sayıştay Denetim Raporunda bu şekilde işgal edilen toplam 40 adet yerin tahliye edilmediği ve işgal edenlerden ecrimisil alınarak bunun bir kira uygulamasına dönüştürüldüğü belirtilmişti. Bunun üzerine 2016 yılı itibariyle 18 adet taşınmazın tahliyesinin sağlanmış olması olumludur.

Bu bağlamda, Kuruma ait olan veya Kurumun yetki ve sorumluluk bölgesinde bulunup da kamuya terk edilen taşınmazlarda devam eden işgallerin sonlandırılarak 2886 sayılı Kanununun 75'inci maddesi uyarınca tahliye edilmelerinin sağlanması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75. maddesinde devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, füzuli şagilden ecrimisil isteneceği ayrıca işgal edilen taşınmaz malın, idarenin talebi üzerine bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek idareye teslim edileceği belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 15. maddesinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75. maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Belediyemiz mülkü olmayıp hüküm ve tasarrufu altında olan bu gibi yerler ile ilgili 5393 sayılı Belediye Kanununun 15. maddesinde herhangi bir hüküm bulunmadığından Ecrimisil uygulamasına devam edilmiştir.

Bundan sonra raporunuz doğrultusunda Kadıköy Belediyesi taşınmazlarının bir kısmı ile Kadıköy Belediyesinin hüküm tasarrufu altında bulunan bazı yerlerin işgale uğraması sonucunda Ecrimisil alınan yerler için Kaymakamlık Makamı tarafından 2886 sayılı yasanın 75. maddesine göre tahliye işlemleri başlatılmış olup 18 adedinin tahliye işlemleri gerçekleştirilmiştir. Tahliye işlemine karşı hukuki süreci başlatan işgalciler ile ilgili olarak Kaymakamlık Makamı ile ortak hareket edilerek hukuki süreci tamamlanan yerlerle ilgili tahliye işlemleri gerçekleştirilmeye devam etmektedir” denilmektedir.

Sonuç olarak bulguda belirtilen hususlara iştirak edildiğinden, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir

BULGU 13: Kurumun İşlettiği Kreşlerde Gelir-Gider İşlemlerinin Mevzuata Aykırı Uygulanması

Kurumun işletmekte olduğu kreşlerin gelir ve gider işlemlerinin incelenmesinde; mevzuata aykırı tarife belirlendiği, bu suretle işletme gelirlerinin giderleri karşılamamasına neden olduğu ve dolayısıyla bütçeden katkıda bulunulduğu tespit edilmiştir.

4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un 1’inci maddesinin birinci fıkrasında; kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife

uygulanmayacağı belirtilmiş, altıncı fıkrasında bu hükümden muaf tutulacak kişi ve kurumların ancak Bakanlar Kurulu Kararlarıyla tespit edilebileceği hüküm altına alınmıştır.

4736 sayılı Kanun'a göre Bakanlar Kurulu Tarafından muafiyet kararı verilmemiş kişi veya kurumların söz konusu hizmetlerden indirimli veya ücretsiz yararlanması mümkün değildir.

2016 yılı için Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan (2016-3) sayılı Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ'in;

“Kreş ve çocuk bakımevleri ücretleri” başlıklı 5'inci maddesinde;

“(1) Kamu kurum ve kuruluşlarına ait kreş ve çocuk bakımevlerine kabul edilecek devlet memurları ile diğer kamu personelinin her çocuğu için aylık bakım ücreti asgari 150,00 TL olarak tespit edilmiştir. Ancak, belirlenen asgari aylık ücretlerin kreş ve çocuk bakımevi hizmetlerinin karşılanmasında yeterli olmadığı durumlarda, kurum ve kuruluşlar belirlenen ücretin üzerinde bedel tespit etmeye yetkilidir.”

“Ortak Hususlar” başlıklı 7'nci maddesinde;

“(1) Kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufunda bulunan eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, kreş, çocuk bakımevi, spor tesisi ve benzeri sosyal tesislerin işletme giderleri için ilgili kurum ve kuruluşların bütçelerinden herhangi bir katkıda bulunulmaması esastır.

(2) Söz konusu tesislerin bakım ve onarımlarının yaptırılabilmesini sağlamak amacıyla, bu tesislerden yıl içinde elde edilen gelirlerin brüt tutarının % 5'inden az olmamak üzere ayrılacak tutarlar ayrı bir hesapta tutularak söz konusu ihtiyaçlar için harcanır. Bu hesaptan yapılacak harcamalarda, hizmetin sunumu açısından ihtiyaç duyulan döşeme ve demirbaş alımlarında Başbakanlık ve/veya Bakanlığımızca çıkarılmış veya çıkarılacak olan tasarruf genelgesi, talimatı ve tebliğlerine uyulması zorunludur.

(9) Bir kurum veya kuruluşun eğitim ve dinlenme tesisleri, misafirhane, kreş ve çocuk bakımevlerinden yararlandırılan;

a) O kurum ve kuruluşun emeklisi ile o kurum ve kuruluşun personelinin veya emeklisinin eşleri, üstsoy ve altsoylarına, kurum personeli için belirlenen tarife uygulanır.

b) Sosyal tesisi bulunmayan kamu kurumları personeline, diğer kamu kurumlarının Türkiye genelindeki sosyal tesislerinde, bu kurumların kendi personeli için uyguladığı tarife uygulanır.

c) Bir kurum veya kuruluşun eğitim ve dinlenme tesisleri, misafirhane, kreş ve çocuk bakımevlerinden yararlanan diğer kurum ve kuruluşların personeli ve emeklileri ile bunların eşleri, üstsoy ve altsoylarına, kurum personeli için belirlenen tarifenin % 25 fazlası uygulanır.

(24) Kamu kurum ve kuruluşlarınca işletilen kreş ve çocuk bakımevi gibi tesislerin sosyal tesis kapsamında olması nedeniyle, bu tesislerin giderlerine de bütçeden katkıda bulunulmaz, dolayısıyla bunların her türlü giderleri (temizlik hizmeti alımı dahil) kreş ve çocuk bakımevlerinin kendi gelirlerinden karşılanır.”

Hükümleri yer almaktadır.

Yapılan incelemede; 07.09.2016 tarih 2016/121 sayılı Meclis kararı ile emekli veya çalışan belediye personelinin çocukları için aylık 250 TL, diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan memur çocukları için 500 TL, bunların dışında kalan çocuklar için ise 680 TL olacak şekilde tarife belirlendiği, kreşlerden 2016 yılında toplam 1.486.826,39 TL gelir elde edildiği ve 1.828.831,67 TL harcama yapılarak aradaki farkın Kurumun bütçesinden karşılandığı, bununla birlikte kreşlerin bakım ve onarımları için % 5 oranında pay ayrılmadığı görülmüştür.

Kadıköy Belediyesi 2015 yılı Sayıştay Denetim Raporunda da yer alan bu konu ile ilgili olarak Kurum tarafından yapılan yeni tarife belirlenmiş olsa da, belirtilen mahzurlar giderilmediği gibi, işletme giderlerinin karşılanması için bütçeden katkı yapılmaya devam edilmektedir. Ayrıca söz konusu kreşlerin 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 4'üncü maddesinin ilk fıkrasının (d) bendinde belirlenen muafiyet kapsamı dışında faaliyette bulunması dolayısıyla Kurumlar Vergisi mükellefiyetinin tesis edilmesi gerektiği yine raporda belirtilmiş, ancak henüz gereği yapılmamıştır.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde; Kurum kreşlerinin gelirlerinin giderlerini karşılayacak şekilde tarife belirlenmesi, söz konusu tarifede 4736 sayılı Kanun hükümlerinin göz önünde bulundurulması, işletme giderlerinin karşılanması için hiçbir

şekilde bütçeden katkıda bulunulmaması ve Kurumlar Vergisi tesis edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz Sağlık İşleri Müdürlüğüne bağlı çocuk yuvalarına ait ücret tarifeleri Belediye Meclisinin onaylamış olduğu müdürlük yönetmeliğinde belirtilen görev ve yetkiler doğrultusunda ve yine belediye meclisinin belirlemiş olduğu ücret tarifesine dayanarak ücretlendirilmiştir.

Öncelikli olarak kurum çalışanlarımız (memur, işçi, sözleşmeli memur, hizmet alımı personel) için açılmış olan çocuk yuvalarımıza, Maliye Bakanlığının Tebliği (2016-3) ve yönetmeliğimiz doğrultusunda diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan personel çocukları da kabul edilerek, boşluk kalması halinde "önce insan" hizmet anlayışımız ve kurumun zarar görmemesi doğrultusunda halkın yoğun talebini karşılamak için meclis kararında belirlenmiş farklı tarife ile dışarıdan da öğrenci kabulü yapılmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği 11. Maddesinin (g) fıkrasında "Kurumlara, kapasitenin 1/10 u oranında şehit, malûl, gazi ve yoksul aile çocukları ücretsiz kabul edilir. Bu şartları taşıyanlardan ücretsiz kayıt yaptırmak isteyenler, Ek 5 inceleme formunu doldurup belgeleriyle birlikte seçici komisyona teslim ederler. Seçici komisyon, bu formdaki bilgileri belgeye dayalı olarak inceler, ücretsiz kayıt yapılıp yapılmayacağına karar verir" denmektedir

Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği' nin 11. Maddesinin (g) fıkrasına dayanılarak; ilgili form doldurulup Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü'nün Sosyal Yardım Yönetmeliği doğrultusunda oluşturulmuş seçici komisyona iletilmektedir. Seçici komisyon değerlendirme yaparak ücretsiz kayıt yapılıp yapılamayacağı kararını tarafımıza ilettikten sonra ücretsiz öğrenci kabulü yapılmaktadır. Ücretsiz öğrenci alımı Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği 11. Maddesinin (g) fıkrasına dayanılarak yapılmaktadır.

Daha önceki Sayıştay Denetim Raporundaki bulgu doğrultusunda Kurum içi, kurum dışı öğrencilerin arasındaki ücretlendirilmesindeki fiyatların tebliğe uygun olarak düzenlenmesi işlemi kurum personeline mağduriyet yaratmaması göz önünde bulundurularak yıllara sari olarak devam etmektedir. Yıllık zamlar yalnızca kurum personeline uygulanıp, kurum dışı fiyat sabit tutulmaktadır. Böylece aradaki fark kurum da zarara uğratılmadan yine yıllara sari olarak düzeltilmektedir. Nitekim 2015 yılı Sayıştay denetimini esas alarak; ücret tarifesindeki personel

ve kurum dışı ücret farkı ortalamaları kurum dışı öğrencilerin lehine tebliğe uygun hale gelecek şekilde düzenlendiği görülmektedir.

Eğitim dönemimizin başında tahmini öğrenci sayısı ile belirlenen tahakkuk miktarı ve tahmini giderler hesaplanarak ücret tarifleri belirlenmektedir. Tahmini gelir ile tahmini giderlerin denk olması kamu zararı oluşturmayacak şekilde hazırlanmaya çalışılmış ise de süreç içerisinde öngörülemeyen durumların yaşanması (ailevi nedenler veya öğrencilerin uyum problemi yaşamaları sonucu yuvadan ayrılma durumları veya yuvadan mezun olacakların yılını tamamlamadan ayrılmaları), yuvanın kapalı olduğu dönemde (genel temizlik ve boya-badana) çocuğunu nöbetçi yuvaya göndermemeleri sonucu yönetmelik doğrultusunda ücret alınmadığı için tahmini gelirin (tahakkuk tutarı) 1.850.845,33 TL olarak iken 1.541.654,95 TL'na düştüğünü görmekteyiz. (Normal şartlarda tahmini gelirin sene sonunda oluşan 1.828.831,67 TL. lik gideri karşılayacağı görülmektedir)

Bir çocuğun yıllık maliyeti 12 ay dilimine bölünerek tahsil edilmekteydi. Ancak yuvanın kapalı olduğu ay çocuğunu hiç kimse nöbetçi yuvaya göndermediğinden yönetmelik doğrultusunda ücret ödememektedir. Bu nedenle kamu zararı oluşmaması adına yıllık maliyet 11 aya bölünerek hazırlanması planlanmaktadır. Bütçe yıllık belirlendiği için fiyat tarifelerini de yıllık belirleyip yuvaların aktif olduğu 11 aylık dilimde tahsil edilecektir.

Herhangi bir nedenle ay ortasında ayrılan öğrencinin alınmış olan ücreti yönetmelik doğrultusunda iade edilmekteydi. Yapılacak yeni düzenleme ile kamu zararı oluşmaması için tahakkuk ettirilen bulunduğu ayın ücreti iade edilmeyecektir.

2016-3 sayılı tebliğin "ortak hususlar" başlıklı (V) numaralı bölümünün (1) numaralı alt bendinde "kreş ve çocuk bakımevi işletme giderleri için ilgili kurum ve kuruluşların bütçelerinden herhangi bir katkıda bulunulmamasının esas olduğu" belirtilmektedir.

Ayrıca yuva hizmetlerinin genel işleyişinde tasarrufa gidilebilecek alanlar incelenerek, çocuk için zorunlu ve faydalı alanlardaki eğitim faaliyetlerine devam edilip, diğer eğitim faaliyetleri irdelenip bu alanlardaki alımlarda (eğitici, malzeme vb.) iş eksiltme yönünde gidilecektir.

Yine bulguda eleştiri konusu yapılan bakım onarım için brüt gelirlerden % 5 pay ayrılması ile ilgili Sağlık İşleri Müdürlüğümüzce Strateji ve Geliştirme Müdürlüğüne bilgilendirme yazısı yazılmış ancak bu pay ayrımının sehven yapılamadığı belirtilmiştir. Bu kez yeniden ilgili birime Ek-1'de sunulan yazı tekrar yazılmış olup, bir sonraki bütçede uygulamaya konulması takibimizde olacaktır.

Daha evvelki raporda da eleştiri konusu yapılan bu hususla ilgili İşletmeler Müdürlüğü kurulması yönündeki tasarruf kurum üst yönetiminin genel değerlendirmesi sonucu

gerçekleştirilecek bir işlem olup, bu yönde görüşmeler ve değerlendirmeler sürdürülmektedir. Konu ile ilgili Mali Hizmetler Müdürlüğüne bilgilendirme yazısı yazılmış ve tarafınıza sunulmuştur” denilmektedir.

Sonuç olarak yapılacak yeni düzenlemeler ile tahakkuk ettirilen ay ücretinin ayrılma halinde iade edilmeyeceği ve kreş gelirlerden pay ayrılması gibi konuların düzeltileceği belirtilmiştir. Bununla birlikte, kreş ücret tarifesi giderleri karşılayacak ölçüde belirlenmelidir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 14: Kurumun Kendi Mülkiyetinde Olmayan Taşınmazlar Üzerinde Tasarrufta Bulunması

Kadıköy ilçe sınırları içerisinde yer alan İstanbul Büyükşehir Belediyesi mülkiyetindeki yerlerden, Kadıköy Belediye Başkanlığı hizmet binası ve Evlendirme Dairesinin bulunduğu parseller ile Belediye'nin fiilen tasarrufta bulunduğu Kadıköy Evlendirme Dairesinin yanında bulunan Hasanpaşa Mahallesi 558 Ada 1-2-5 parseller ile 556 Ada 2-3-6 parseller ve kiraya verilen Erenköy Mahallesi 1155 Ada 112 parseline ilişkin olarak herhangi bir satın alma, trampa, devir ve/veya tahsis işlemi gerçekleştirilmediği halde fiilen tasarrufta bulunulduğu tespit edilmiştir.

Konu İstanbul Büyükşehir Belediyesi 2014 Yılı Sayıştay Denetim Raporu ve Kadıköy Belediyesi'nin 2014 ve 2015 yılları Sayıştay Denetim Raporlarında yer almış, ancak iki idare arasında henüz çözüme kavuşturulabilmiş değildir.

Söz konusu denetim raporlarında, taraflar arasında geçerli bir hukuki ilişki kurulmadan üzerinde yapı bulunan söz konusu taşınmazların kullanımına ilişkin olarak; arsa maliki kurum veya kişiler tarafından yapı sahibi kamu kurumuna kamulaştırmasız el atmadan kaynaklanan tazminat davaları açılması ve yüksek tutarlarda tazminat ödenmesi gibi riskler vurgulanarak, 2942 sayılı Kanunun geçici 6'ncı maddesi uyarınca Belediye'nin yıllarca yükümlülük altına girme ihtimaline dikkat çekilmiştir. Mülkiyeti Büyükşehir Belediyesi'ne ait olan ancak herhangi bir hukuki dayanağı olmadan Kadıköy Belediyesi tarafından üzerinde otopark işlettirilen ve/veya gayri ayni hak tesis edilen yerlere ilişkin olarak Kurumun sebepsiz zenginleşme davalarına muhatap olması muhtemeldir.

Kadıköy Belediyesi'nin 13.01.2004 tarih ve 364160/81 sayılı dilekçesi ile söz konusu parsellerin 3030 sayılı yasa gereğince devir işlemlerinin yapılması talebi, Büyükşehir Belediyesince zımnen reddedilmiştir. Bunun üzerine Belediye'nin İstanbul 1. İdare Mahkemesinde açtığı dava, idareler arasında devir işlemlerinin 3030 sayılı yasanın geçici 2'nci maddesi uyarınca 20.05.1986 tarihinde yapılp kesinleştiği gerekçesiyle süre aşımı yönünden reddedilmiştir. Söz konusu karar Belediye tarafından temyiz edilmiş ve Danıştay 8. Dairesinin 2005/6244E ve 2006/736K kararı ile bozulmuştur. Ancak, İstanbul 1. İdare Mahkemesi süre aşımı yönünden reddine ilişkin kararında ısrar etmiş ve Kadıköy Belediyesince tekrar temyiz edilen ısrar kararı, bu kez İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 2008/88E ve 2012/1693K kararı ile onanmıştır.

Mülga 3030 sayılı yasa gereğince devir talebine ilişkin yukarıda özetlenen hukuki sürecin Belediye aleyhine sonuçlanması üzerine; Kadıköy Belediyesi'nin 26.05.2014 tarihli yazısı ile İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığından söz konusu parsellerin devredilmesi bu kez 5018 sayılı Kanunun 45'inci maddesi gereğince talep edilmiştir. Ancak, bu talebin de İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nce zımnen reddedildiği, bunun üzerine Kadıköy Belediyesi tarafından herhangi bir hukuki girişimde bulunulmadığı anlaşılmıştır.

Taşınmazların kamu kurumları arasında tahsis ve devir işlemlerine ilişkin olarak,

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer kuruluşlarla ilişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde;

"Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür."

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınır ve taşınmaz edinme" başlıklı 45'inci maddesinde;

“Kamu idareleri, ihtiyaç fazlası taşınurları ile görmekle yükümlü olduğu kamu hizmetlerinde kullanılacağına ve amacına uygun kullanılmaması halinde geri alınacağına dair tapu kütüğüne şerh konulması kaydıyla taşınmazlarını diğer kamu idarelerine bedelsiz olarak devredebilir. Devredilmeyecek taşınır ve taşınmazlar ile devir ve kayıt işlemlerine ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.”

“Taşınmaz tahsisi” başlıklı 47’nci maddesinde;

“Kamu idareleri, kanunlarında belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için mülkiyetlerindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebilirler. Tahsis edilen taşınmaz, amaç dışı kullanılamaz.

Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri tahsis etmeye, kamu ihtiyaçları için gerekli olmayanların tahsisini kaldırmaya Maliye Bakanlığı; diğer taşınmazları tahsis etmeye ve tahsisini kaldırmaya ise maliki kamu idaresi yetkilidir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usûller Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

Hükümleri bulunmaktadır.

5018 sayılı Kanunun anılan hükümlerine dayanılarak hazırlanan ve 10.10.2016 tarih ve 26315 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis Ve Devri Hakkında Yönetmelik ile kamu idarelerinin mülkiyetlerindeki taşınmazların birbirlerine bedelsiz olarak tahsis ve devir işlemlerinin usul ve esasları belirlenmiştir.

Sonuç itibariyle, belirtilen mevzuat hükümleri ve Sayıştay raporlarında vurgulanan riskler göz önüne alınarak, ileride muhatap olunabilecek yüksek tutarlı tazminat davaları ve mali yüklerin önlenebilmesi açısından söz konusu parsellerin devir işlemleri için girişimde bulunulmasının gerekli olduğu, devir mümkün olmuyor ise bu şekilde mülkiyeti Kurumda bulunmayan taşınmazlar üzerinde tasarrufta bulunulmasının sonlandırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Kadıköy İlçesi, Hasanağa Mahallesi, 556 ada, 2-3-6 sayılı parseller ile 558 ada, 1-2-5 sayılı parseller İstanbul Büyükşehir Belediyesinin mülkiyetinde olup

söz konusu taşınmazların mülkiyeti Kadıköy Belediyesine ait değildir. Bu alanlar iki belediye arasında sorunlu alanlardandır.

Söz konusu otopark alanının tamamı İstanbul Büyükşehir Belediyesinin Mülkiyetinde olmayıp Kadıköy Belediyesinin hüküm ve tasarrufu altında bulunan kapanan kadastral yolların ihdas edilerek Kadıköy Belediyesi adına tescil edilmesi için çalışmalara başlanmıştır.

Bulguya konu alanlar 3030 sayılı Kanun gereği Büyükşehir Belediyesi mülkiyetindedir. Ancak İlçe belediyeleri ile Büyükşehir Belediyelerinin kuruluşu sırasında devir işlemleri İstanbul Valiliğince oluşturulan bir komisyonda yapılmış İlçe Belediyelerdeki bilgi eksikliği nedeniyle ilçe sınırları içindeki taşınmazların tamamı bilinmediğinden bahse konu alanlar devir komisyonlarının kararı dışında kalmıştır. Konuyla ilgili olarak İstanbul Büyükşehir Belediyesinden 5018 sayılı kanun kapsamında devir veya tahsis işlemlerinin yapılması talep edilmiş olup taleplerimize olumlu veya olumsuz herhangi bir cevap alınamamıştır. İki idare arasındaki bu sorun idareler arası yapılacak görüşmeler sonucunda çözülebilecek bir sorundur” denilmektedir.

Sonuç olarak kurumun kendi mülkiyetinde olmayan taşınmazlar üzerinde tasarrufta bulunmasına son verilmesi, ayrıca her iki belediye tarafından açıklığa kavuşturulması gerekmekte olup, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 15: Sözleşmeli Personele Ödenen Sosyal Denge Tazminatının Sosyal Güvenlik Kapsamında Prime Esas Kazanca Dâhil Edilmemesi

Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenen prim giderlerinin incelenmesi sonucunda; sözleşmeli personele yapılan sosyal denge tazminat ödemelerinin prime esas kazanca dâhil edilmediği, bu suretle prim matrahı düşük tutularak işveren ve işçi hisselerinin eksik hesaplandığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinde belediye ve bağlı kuruluşlar tarafından sözleşme ile personel çalıştırılabileceği, bu personel hakkında bu Kanunla düzenlenmeyen hususlarda 657 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilenler hakkındaki hükümlerin uygulanacağı ifade edilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "İstihdam şekilleri" başlıklı 4'üncü maddesinin (B) bendinde sözleşmeli personel düzenlemesine yer verilmiş, söz konusu bendin son paragrafında sözleşmeli personel hakkındaki usul ve esasların Bakanlar Kurulu Kararı ile belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

06.06.1978 tarih ve 7/15754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yukarıda belirtilen Esas ve Usuller düzenlenmiş, söz konusu Esas ve Usullerin 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile 10'uncu ve 11'nci maddelerinde sözleşmeli personelin 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu hükümlerine tabi olacakları belirtilmiştir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Sigortalı Sayılanlar" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanların bu kapsamda sigortalı sayılacağı ifade edilmiştir.

İçişleri Bakanlığı tarafından sözleşmeli personel istihdamı hakkında çıkarılan B.05.0.MAH.0.71.00.01 sayılı Genelge ile sözleşmeli personel hakkında ayrıntılı açıklamalar yapılmış, Genelge'nin 7'inci maddesi ile Belediye ve bağlı kuruluşlarda istihdam edilen sözleşmeli personelin 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu hükümlerine tabi olacağı ifade edilmiştir. Genelgede belirtilen aynı hüküm, idare ve personel arasında imzalanan tip sözleşme metnine de dercedilmiştir.

Ayrıca Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından çıkarılan 2009/37 sayılı Genelge'nin 2.2.9'uncu maddesinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (B) bendi kapsamında geçici olarak sözleşme ile çalıştırılan personelin 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılacağı belirtilmiştir.

Bu düzenlemelere göre, 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesi kapsamında istihdam edilen sözleşmeli personelin 5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılacağı konusunda şüphe bulunmamaktadır.

5510 sayılı Kanun'un "Prime Esas Kazançlar" başlıklı 80'inci maddesinin birinci fıkrasında Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların prime esas kazançları hakkında açıklamalara yer verilmiş, (a) bendinin (2) numaralı alt bendinde prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakın prime esas kazanç hesabına dâhil edilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Fıkranın (b) bendinde istisna hükümleri açıklanmış, (c)

bendinde ise bu istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemeler ile aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemelerin prime esas kazanca tabi tutulacağı hüküm altına alınmıştır.

5510 sayılı Kanun'da sayılan ve Kanun'un yürürlük tarihinden sonra çıkan başka bir Kanun veya Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile getirilen istisnalar dışında sözleşmeli personele yapılan tüm ödemeler prime esas kazanca dâhil edilecektir.

Belediye ve bağlı kuruluşlarda çalışan sözleşmeli personele temel olarak üç çeşit ödeme yapılmaktadır. Bunlar; sözleşme ücreti, ek ödeme ve sosyal denge ödemesidir. Sözleşme ücretinin prime esas kazanca dâhil olduğu konusunda herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır. 375 sayılı KHK'nın Ek 9'uncu maddesi uyarınca ödenen ek ödeme hakkında ise aynı maddenin dokuzuncu fıkrası ile istisna hükmü getirilmiş ve bu ödemenin prime esas kazanç tutarına dâhil edilmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Sosyal denge tazminat ödemesi 375 sayılı KHK'nın Ek 15'inci maddesinde düzenlenmiştir. Ne söz konusu maddede ne de bu maddede atıf yapılan 4688 sayılı Kanun'un ilgili maddelerinde bu ödemenin prime esas kazancın tespitinde istisna edildiğine dair bir hüküm mevcuttur. Bu nedenle sözleşmeli personele yapılan sosyal denge tazminatı ödemelerinin prime esas kazancın tespitinde dikkate alınarak prim matrahına eklenmesi gerekmektedir.

Söz konusu ödemenin prime esas kazanca dâhil edilmemesi Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) işçi ve işveren paylarının eksik hesaplanarak ödenmesine neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Kadro karşılığı sözleşmeli olarak görev yapan sigortalılar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 10 uncu maddesi kapsamındaki sigortalılar için işgal ettikleri kadrolar esas alınmak suretiyle (a) bendinde öngörülen unsurlar üzerinden hesaplanan tutarı, ... esas alınır. Vekâlet veya ikinci görev karşılığında ilgili mevzuatı uyarınca yapılacak ödemeler prime esas kazancın hesabında dikkate alınmaz" denilerek 657 sayılı Kanuna tabi personelin prime esas kazançlarının hesabında hangi unsurların esas alınacağı sayılmıştır. Sosyal denge tazminatının sayılanlar arasında bulunmadığı dolayısıyla memurlara yapılan sosyal denge tazminatından prim kesilmemesi gerektiği açıktır. Her ne kadar davaya konu personelin memur statüsünde olmadığı, sözleşmeli personel statüsünde olduğu anlaşılmakta ve sözleşmeli personelin prime esas kazançlarının 5510 sayılı Kanununun 80.

maddesinin 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların prime esas kazançları dikkate alınarak primlerinin hesaplanması gerekmekte olduğu düşünülebilirse de, bahse konu sözleşmeli personellerin 02/08/2013 tarih ve 28726 sayılı Resmi Gazetede yürürlüğe giren 6495 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 9 uncu maddesinin (B) fıkrası uyarınca memur kadrolarına atanmış oldukları da anlaşılmaktadır. Memur kadrolarına atandıktan sonra aldıkları sosyal denge tazminatından zaten sigorta primi kesilmemesi gerekmektedir.

Ayrıca gerek işveren payı gerekse çalışanlardan kesilecek sosyal güvenlik prim kesintilerinin kesilmemiş olmasının 5018 sayılı kanun çerçevesinde bir kamu zararı sayılması da mümkün görülmemektedir. Tüm bu mahsurlarla birlikte, Sosyal denge tazminatının prime esas kazançta dahil edilip edilmeyeceği incelemeler devam etmektedir." denilmektedir.

Sonuç olarak 6495 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 9'uncu maddesinin (B) fıkrasında;“*İl özel idaresi, belediye ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birliklerinde 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde 25/6/2013 tarihi itibarıyla çalışmakta olan ve 48 inci maddede belirtilen genel şartları taşıyanlardan, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde yazılı olarak başvurular, sözleşmeli personel olarak çalıştırılmalarına esas alınan memur kadrolarına..*” denilmekte olup, İdarenin savunmasında öne sürdüğü mezkûr mevzuat hükmü 25.6.2013 tarihinde çalışmakta olan ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içerisinde başvuruları kapsamaktadır. Oysaki bulgumuzun konusu 25.6.2013 tarihinde çalışan ve ilgili kanundan yararlanan sözleşmeli personele ilişkin değildir. Bulguda konu edilen husus 01.01.2016-31.12.2017 tarihleri arasında 5393 sayılı Belediye Kanununun 49'uncu maddesine göre çalışan sözleşmeli personel ödemelerinin prime esas kazançta dâhil edilmemesine ilişkindir. Kamu idaresinin cevapları bulgu konusuna ilişkin olmadığından kabul edilebilir değildir.

Söz konusu ödemenin prime esas kazançta dâhil edilmemesi ve Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) işçi ve işveren paylarının Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenmesi gerekmektedir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 16: İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kullandırılmaması

Kurumun işçi personellerine ilişkin olarak yapılan incelemelerde; toplam 255 işçinin 163'nün 70 iş gününden 420 iş gününe kadar birikmiş yıllık ücretli izin hakkı olduğu, bazı işçilere 1 yıldan 14 yıla varan sürelerde yıllık izin kullandırılmadığı tespit edilmiştir.

4857 sayılı İş Kanununun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği, 56'ncı maddesinde yıllık izinin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir. Kanununun 59'uncu maddesinde; iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Kanununun 60'ncü maddesinde; yıllık ücretli izinlerin yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağına, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağına, yıllık izinin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir Yönetmelikle gösterileceği belirtilmiştir.

Kaynağını "çalışanın dinlenme hakkı" ilkesinden alan yıllık ücretli izin konusu, ulusal ve uluslararası düzenlemeler ile güvence altına alınmış önemli bir haktır. Yıllık ücretli izin hakkının temel amacı, izin süresince işçinin yorgunluğunun giderilmesinin sağlanması, beden ve ruh sağlığının korunması için gerekli imkânın sağlanmasıdır. İşçilerin kendi ihtiyaç ve gelişimlerine zaman ayırabilmelerinin sağlanması bakımından yıllık ücretli izin hakkının amacına uygun olarak kullanılmasını gözetmek sosyal devletin temel bir görevidir.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde; işçilere yıllık izin haklarının düzenli olarak kullandırılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz müdürlüklerinde çalışan işçi personellerimizin birikmiş yıllık izinlerinin kullandırılmasıyla ilgili 2 başkanlık genelgesi yayınlanarak tüm birimlerimize gönderilmiş olup ayrıca birim müdürlerimiz işçilerin yıllık izinlerinin kullandırılması konusunda bilgilendirilmiştir.

Bu doğrultuda müdürlüklerimizin vermiş olduğu hizmetlerde aksamalar olmaması açısından yıllık izinler, bir program dahilinde kullanılmaya başlanmıştır, denilmektedir.

Sonuç olarak bulguda belirtilen hususlara iştirak edildiğinden, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir

BULGU 17: Evsel Katı Atık Ücretine Ait Takip ve Tahsil İşlemlerinin Tam Olarak Uygulanmaması

Kurumun hesap ve işlemlerinin incelenmesinde; 2872 sayılı Çevre Kanunu'nda değişiklik yapan 5491 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 13.05.2006 tarihinden itibaren Belediye Meclisi tarafından belirlenmiş olması gereken evsel katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücretine ait tarifenin 2012 yılında belirlendiği, bu tarifeye göre sadece işyerleri için tahakkuk ve tahsilat işlemleri yapıldığı ancak meskenler için herhangi bir tahakkuk işlemi yapılmadığı tespit edilmiştir.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 2'nci maddesinde; "Kirleten" *"faaliyetleri sırasında veya sonrasında doğrudan veya dolaylı olarak çevre kirliliğine, ekolojik dengenin ve çevrenin bozulmasına neden olan gerçek ve tüzel kişiler"*; "Evsel katı atık" ise *"tehlikeli ve zararlı atık kapsamına girmeyen konut, sanayi, işyeri, piknik alanları gibi yerlerden gelen katı atıklar"* olarak tanımlanmıştır.

Kanunun "İlkeler" başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde; kirlenme ve bozulmanın önlenmesi, sınırlandırılması, giderilmesi ve çevrenin iyileştirilmesi için yapılan harcamaların kirlenme veya bozulmaya neden olan tarafından karşılanacağı ifade edilmiştir.

Kanun'un 11'inci maddesinde; *"Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işletmekle yükümlüdürler. Bu hizmetten yararlanan ve/veya yararlanacaklar, sorumlu yönetimlerin yapacağı yatırım, işletme, bakım, onarım ve ıslah harcamalarına katılmakla yükümlüdür. Bu hizmetten yararlananlardan, belediye meclisince belirlenecek tarifeye göre katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücreti alınır. Bu fıkra uyarınca tahsil edilen ücretler, katı atıkla ilgili hizmetler dışında kullanılamaz."* denilerek belediyelerin evsel katı atık dolayısıyla yapacakları harcamaların, bu hizmetten yararlanan kişilerden, yani kirlenmeye ve evsel katı atıkların oluşmasına sebep olanlardan alınmasını bir zorunluluk haline getirmiştir.

Öte yandan, 4736 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinde; belediyelerin de dâhil olduğu kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Belediyeler tarafından gerçekleştirilen evsel katı atık toplama işi, kirleten kişilere yapılan bir nev'i hizmettir. Zira 2872 sayılı Kanun'da da belirtildiği üzere kirleten kişinin bu kirliliğin giderilmesi için yapılacak harcamaları karşılaması Kanun'un temel prensiplerindedir. Dolayısıyla bu hizmet için ücret tarifesi belirleyip, masrafların kirleten kişilerden alınması gerekirken bunun yapılmaması veya eksik yapılması hem 2872 hem de 4736 sayılı Kanuna aykırıdır.

Yapılan incelemelerde; Belediye tarafından katı atıkların toplanması için 2006 yılından 2016 yılı sonuna kadar 357.632.895,78 TL'lik harcama yapıldığı, buna karşılık aynı dönemde 81.691.834,32 TL çevre temizlik vergisi tahsil edildiği (işyerleri ve İSKİ'den gelenler toplamı), 2012 yılından sonra da evsel katı atık ücreti olarak iş yerlerinden 6.937.559,96 TL tahsil edildiği görülmüştür. Yani Belediye kirliliğin önlenmesi amacıyla yaptığı yaklaşık 357 milyon TL'lik harcamanın sadece 88 milyon TL'lik kısmını kirleten kişilerden alabilmiş, yaklaşık 269 milyon TL'lik kısım ise Belediyenin bütçesinden karşılanmıştır.

2014 ve 2015 yılı Kadıköy Belediyesi Sayıştay Denetim Raporunda da yer alan bu konu ile ilgili olarak konutlar için belirlenen tarife üzerinden tahakkuk ve tahsilat işlemlerine henüz başlanmamıştır. Söz konusu ücretlerin su bedelleri içerisinde tahsil edilmesini beklemenin geçerli bir kanuni açıklaması yoktur.

Sonuç olarak; 2872 sayılı Kanun'a göre 13.05.2006 tarihinden itibaren belediyeler tarafından katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücret tarifesinin belirlenmesi ve bu ücretlerin kirleten tüm kişilerden alınması gerekirken, Kadıköy Belediyesi tarafından 2012 yılına kadar tarife belirlenmemesi ve hiçbir tahakkuk kaydı yapılmamasında, 2012 yılından sonra ise tarife belirlenip sadece iş yerleri için tahakkuk ve tahsil işlemlerinin gerçekleştirilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Öncelikle; 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun uygulamasında bütün belediyeler sıkıntı içinde bulunmaktadır. 2872 sayılı kanun ile 2464 belediye gelirleri kanunu mükerrer md.44 maddesi konu itibari ile aynı amacı taşımaktadır. Kirleten öder, İşyeri

bilgisi, Hakkaniyet, Çtv vergisi iki kanunda da aynı tanımlarda yer almaktadır. Bir amaç için hem ücret hem de vergi oluşmaktadır. Vatandaş açısından aynı anlama gelen ücret ve vergi unsurunu anlamak ise daha büyük bir sorun olarak vatandaş memnuniyetsizliği olarak karşımızda durmaktadır. Karşımıza çıkan bu ücret ve vergilerin toplam tutarı ilçenin temizliği için harcanan bedeli bile karşılamamaktadır. 2 kanunun da amacının ülkemiz, şehrimiz ve ilçemiz için aslında çok önemli olduğu aşikârdır.

Fakat uygulama belediyelerimiz için tamamen bakanlıklarca çözümlenememiş bir sorun olarak ortada kalmıştır. 2464 belediye gelirleri kanunu mükerrer md.44 maddesinin meskenlerde kullanıcı bilgileri zamanında takip edilemediği gerçeği nedeni ile su faturalarına yansıtılmıştı. Bu kanunlarla ilgili belediyelerin çözüm arayışları 2012 yılından beri Türkiye Belediyeler Birliği ve Marmara Belediyeler Birliği tarafından da devamlı gündem konusu olmuş çözüm için bakanlıklarla görüşme halindedirler. Toplantılarda belediyelerin önerisi olarak çevre temizlik vergisinin oranının artırılarak belirli bir oranın bertaraf işlemleri için bir fonda toplanması ile ilgili bakanlıklara birlikler tarafından iletilmiştir. Marmara belediyeler birliğinin Nisan 2015 toplantısında Çevre Bakanlığı ve Maliye Bakanlığının konunun gündem maddelerinde olduğu bildirilmiştir.

Yukarıda açıklanan sorunlarla birlikte bulgu konusu olan tahakkuk işlemleri;

Çevre ve Şehircilik Bakanlığından 02 Nisan 2015 Tarihli Resmi Gazete yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliği

Madde 8-

(1) Büyükşehir belediyeleri, büyükşehir ilçe belediyeleri, il, ilçe ve belde belediyeleri;

(2) Büyükşehir belediyeleri;

(3) Büyükşehir ilçe belediyeleri; olarak ilk defa ilçe belediyelerini açık olarak belirtmiştir. Bu yönetmelikte de ücretlerle ilgili uygulamanın nasıl olması gerektiği ile ilgili bilgi bulunmamaktadır. Bu yönetmelikten önce Evsel Katı Atıkların uygulaması ile ilgili açıkla belli olan bir uygulama tarihi ilçe belediyeleri için olmadığından 2006-2010 yılları atık tahakkukları yapılmamış, olmamakla birlikte;

5216 sayılı Büyükşehir kanununda 7/İ Maddesinde büyükşehir katı atık yönetim plânını

yapmak olduğu.. ve z maddesinden sonra gelen paragrafta ilçe (...) belediyelerinin görev ve yetkileri şunlardır: b) büyükşehir katı atık yönetim plânına uygun olarak, katı atıkları toplamak ve aktarma istasyonuna taşımak.

5393 sayılı belediye kanunu 14/a maddesi a) İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları (Bu Kanununun 75 inci maddesinin son fıkrası, belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler tarafından, orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları ile Devlete ait her derecedeki okul binalarının yapım, bakım ve onarımı ile tefrişinde uygulanmaz.); sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. (Mülga son cümle: 12/11/2012-6360/17 md.) (...) (Ek cümleler: 12/11/2012-6360/17 md.) Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler. ⁽¹⁾Olarak belirtilmiştir.

Yukarıdaki belirtilen maddelerde görüleceği üzere atıkların bertarafı 5216 sayılı kanun ile büyükşehir belediyelerine ve 5393 sayılı belediye kanunu ile il belediyelerine verilmiş, 5216 sayılı kanunda “ilçe (...) belediyelerinin görev ve yetkileri şunlardır: ⁽¹⁾ b) büyükşehir katı atık yönetim plânına uygun olarak, katı atıkları toplamak ve aktarma istasyonuna taşımak. “şeklinde yer almıştır. Eysel katı atık ücretlerinin ilçe belediyeler tarafından tahakkuk ve tahsili ile ilgili açık bir işlem bulunmamaktadır.

9/8/1983 tarihinde kabul edilen 2872 sayılı çevre kanununda evsel katı atık ücretlerinin nasıl uygulanacağı ile çıkan bir uygulama yönetmeliğine ulaşılamamıştır. İlk işlemler 27/10/2010 tarih 27742 sayılı resmi gazetede yayımlanan yönetmeliğin

“ GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Atıksu altyapı yönetimleri ve evsel katı atık idareleri bu Yönetmeliğe yayımı tarihinden itibaren bir yıl içerisinde uyum sağlamakla yükümlüdürler.”Demektedir.

Evsel atıkların ücretleri ile ilgili bilgi ve işlemler bu yönetmelikle başladığı için belediyemiz 2011 yılı temizlik giderleri baz alınarak 2012 yılında uygulanacak ücret tarifelerini Belediye Meclisimizden çıkartarak uygulamaya başlamıştır.

Ekte bulunan meclis kararlarından da görüleceği üzere Evsek katı atık ücret tarifesinde mesken, işyeri ve pazarlar olmak üzere 3 ayrı tarife belirlenmiştir.

27/10/2010 tarihli yönetmeliğin;

“4md/m) Ücret: 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Mükerrer 44 üncü maddesi hükmü gereği çevre temizlik vergisi ile aynı Kanunun 87 nci maddesi uyarınca kanalizasyon harcamalarına katılma payı ve 2560 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi uyarınca alınan kullanılmış suları uzaklaştırma bedelini de içerecek şekilde; atıksu ve evsel katı atık ile ilgili verilen tüm hizmetler karşılığında tam maliyet esaslı tarifeye göre belirlenen toplam sistem maliyetini karşılamak üzere evsel katı atık ve atıksu hizmetlerinden yararlananlar tarafından ödenmesi gereken parasal değeri,

22md- (1) Atıksu ve evsel katı atık hizmetlerine ait ücretlendirme yapılan hizmetin karşılığı olarak müstakilen, düzenli aralıklarla su faturaları üzerinden yapılır.” yapılır demektir.

Bu hükümlerle evsel katı atık ücretinin çevre temizlik vergisi ve su faturası ile birlikte işlem görerek takibinin yapılması gerektiği anlaşılmaktadır.

2464 belediye gelirleri kanunu mükerrer md.44 maddesi gereği 2005 yılından itibaren (5281 Sayılı Kanunun 18'nci maddesiyle değiştirilen fıkra miktarlar Geçerlilik:01.01.2005, Yürürlük:31.12.2004) Konutlara ait çevre temizlik vergisi, su tüketim miktarı esas alınmak üzere su faturası ile tahsil edilmektedir. Bu durumda evsel atık mükellefi aynı zamanda çevre temizlik mükellefi de olmaktadır. Bu nedenle meskenler için;

Belediye Meclisimizin evsel atık ücretleri ile ilgili almış olduğu karar meskenlerden tahsil edilmesi için İSKİ Genel Müdürlüğüne gönderilmiştir.

30 Aralık 2015 tarih ve 29578 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan değişiklikle, Atıksu Altyapı ve Evsel Kati Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in geçici 1 inci maddesi aşağıdaki gibi değiştirildi.

“GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 26/10/2011 tarihi itibarıyla bu Yönetmeliğe, tarife belirleme, abonelik, sözleşme, teknik alt yapı eksiklikleri ile kendi aralarında maliyet ve bölüşüm hesabı yapmayanlar da dahil olmak üzere, uyum sağlayamamış olan atıksu altyapı yönetimleri ve evsel katı atık idareleri, 31/12/2016 tarihine kadar bu Yönetmeliğe uyum sağlamakla yükümlüdürler.”

Bu süre uzatımı, atıksu altyapı ve evsel katı atık bertaraf tesisleri tarifelerini belirleyen veya belirleyecek olan idareler açısından engelleyici bir sonuç doğurmadığından Kurumumuz tarifelerini belirlemiş ve iş yerlerine ait tahakkuk ve tahsilat işlemleri yapılmıştır.

Meskenler için tahakkuk edecek Evsel Katı Atık Ücreti bu durumda yukarıdaki resmi gazeteye istinaden tahakkuku tahsiline bağlı bir şekilde girmiş bulunmaktadır. Tahsilatı gerçekleşmemiş bir tutarın tahakkuk kaydı bütçe uygulaması açısından gerçekleşmeyecek bir gelirin gider bütçesi içinde harcanmasına neden olabileceği ve bütçe gerçekleşme oranında belediyemizi çıkmaza sokacağı için tahakkuk ettirmemiştir. İSKİ tarafından gerçekleştirilecek tahsilat işlemi ile tahakkuk kaydı işlemleri yapılacaktır. Halen bu konu ile ilgili düzeltme işlemleri İSKİ tarafından yerine getirilmemiştir.

İSKİ Genel Müdürlüğü tarafından tahsil edilmeyen işlem hakkında tarafınızdan bilgi istenmesi hususunu arz ederiz.

2464 belediye gelirleri kanunu mükerrer md.44 maddesi İş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisi, belediyelerce tahakkuk ettirileceği belirtildiğinden işyerlerine ait tahakkuk ve tahsilat işlemleri bulguda belirtildiği gibi yapılmaktadır." denilmektedir.

Sonuç olarak 2872 sayılı Kanun, evsel katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücretini belirleme ve tahsil konusunda belediyeleri görevli ve yetkili kılmıştır. Kanun'un herhangi bir maddesinde söz konusu ücretlerin su bedelleri içerisinde tahsil edileceğine dair bir hüküm yoktur. Söz konusu hüküm tahsilatı kolaylaştırmak ve uygulanabilirliği sağlamak amacıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikte yer almaktadır. Ayrıca Kanun'da mesken ve işyeri açısından da bir ayrıma gidilmemiştir. Dolayısıyla şayet ilçe belediyeleri Kanun kapsamında bu ücreti toplayacaklarsa işyeri ve mesken ayrıma yapmadan görevlerini yerine getirmelidirler.

Evsel katı atık ücretinin alınmama sebebi olarak su faturaları üzerinden tahsilatın gerçekleştirileceği sistemin hayata geçmesini beklemenin gösterilmesi geçerli bir açıklama değildir. Zira Kanun'da böyle bir sürenin ve yönetmeliğin beklenmesine dair bir hüküm mevcut değildir. Ayrıca bulguda da belirtildiği üzere evsel katı atık toplama ve bertaraf işi kirleten kişilere sunulan bir hizmettir. 4736 sayılı Kanun'a göre Bakanlar Kurulu kararı olmadan bu hizmetin kişilere ücretsiz sunulması mümkün değildir.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 18: Belediye Sınırları İçindeki Bazı İşletmelerin, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunmaları

Kadıköy Belediye sınırları içerisinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyet gösteren işyerlerinin bulunduğu tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "İşyeri Açma İzni Harcı" başlıklı 81'inci maddesinde; "*Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılması 'İşyeri Açma İzni Harcına' tabidir.*" denilmektedir.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatlarının verilmesinde uygulanacak esas ve usuller 10.08.2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'te düzenlenmiştir.

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı Kadıköy Uygulama Grup Müdürlüğü'nden alınan bilgilere göre Belediye sınırlarında faaliyet gösteren 50.236 adet aktif işyeri bulunmaktadır. Kurum yetkilileri ile birlikte yapılan çalışmada yaklaşık 29.800 aktif işyerinin belediyeden işyeri açma ve çalışma ruhsatı alma mükellefiyeti bulunduğu anlaşılmıştır. Kurumun ruhsat kayıtlarına göre 31.12.2016 tarihi itibarıyla 15.998 adet işyerinin ruhsatlandırıldığı ve işyeri açma ve çalışma ruhsatı alındığı tespit edilmiştir.

Bu verilerden hareketle, Belediye sınırları içerisinde aktif olarak faaliyet gösteren ve işyeri açma ve çalışma ruhsatı alma mükellefiyeti bulunan işyerlerinin yaklaşık olarak % 46'sı ruhsatsız olarak faaliyet göstermekte, buna bağlı olarak Belediye işyeri açma ve çalışma ruhsat harcı gelirlerinden yoksun kalmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Ruhsat ve Denetim Müdürlüğünün çalışma alanı; 3572 sayılı İşyeri açma ve çalışma ruhsatlarına dair KHK ve 2005/9207 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına ilişkin yönetmelik çerçevesinde sıhhi ve gayri sıhhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesini içerir.

Ruhsatsız iş yerlerinin tespiti; diğer kamu kuruluşları (Bakanlık, Valilik Makamı, Kaymakamlık Makamı, Büyükşehir Belediye Başkanlığı Birimleri, İl ve İlçe Emniyet Müdürlüğü, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı İl ve İlçe Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı İl ve İlçe Müdürlüğü vs.) ,Esnaf Odaları ile dış birimlerde çalışan müdürlüklerimiz (Zabıta Müdürlüğü, Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü, Veteriner İşleri Müdürlüğü, Yapı Kontrol Müdürlüğü vs.) tarafından yapılan tespitler ile vatandaş şikâyetleri doğrultusunda yapılmaktadır. Kadıköy Belediye Meclisi tarafından onaylanan Müdürlük görev ve çalışma yönetmeliğimizde “ruhsatsız iş yerlerini tespit etmek” ifadesi yer almamaktadır.

İşyeri Açma Ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun (3572 /14.06.1989) 5. Maddesinde “İşyeri veya işletme açmak isteyen; işin özelliğine göre 4'üncü maddede belirtilen yönetmelikte öngörülen kriterlere uygun olarak işyerini düzenledikten sonra başvuru formunu doldurarak belediyeye müracaat etmek zorundadırlar .” denmekte, vatandaşa sorumluluk yüklemektedir.

Vergi Dairelerindeki mükellef sayısı ile işyeri açma çalışma ruhsatı arasındaki uyumsuzluk aşağıda sıralanan nedenlerden kaynaklanmaktadır:

1. Vatandaşlar İşyeri açma ve çalışma ruhsatı almaları ile ilgili yönetmeliğin 6. maddesinde ki sorumluluklarını yerine getirmemektedir. Vergi açılışı yapan işletmelerin ruhsat almalarını sağlamak için açılış tarihinden sonra uygulanacak bir cezai işlem uygulanması başvuru sayısını arttıracaktır.

2. İlçemizdeki Vergi Dairelerine (Kadıköy, Erenköy ve Göztepe) 11.07.2013 tarihinde yazdığımız yazılar ve telefonla mükelleflerle ilgili bilgiler istenmiş ancak gizli bilgi nedeniyle paylaşım yapamayacaklarını bildirmişlerdir. Vergi dairesine başvuran vatandaşların aynı zamanda Belediye ye başvurmalarını sağlayacak bir düzenleme kaçakları önleyecektir.

3. Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun (6585 sayılı) perakende işletmelerin açılış, faaliyet ve denetimlerine ilişkin usul ve esaslar ile bu Kanunun

uygulanmasında Bakanlık, yetkili idare ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının görev, yetki ve sorumluluklarını kapsamaktadır. 29.01.2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu nedenle de Perakende bilgi sistemi (PERBİS) yürürlüğe girdiğinde kayıtlar ve ruhsatlar daha düzenli bir şekilde olacaktır.

4. Bazı işyerleri home ofis ve tabelasız olarak çalıştıklarından ve belediyeye hiç bir beyanda bulunmadıklarından tespitleri zor olmaktadır.

5. İç İşleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı (doktor muayenehaneleri, hastaneler, eczaneler, klinikler vs.) ve Milli Eğitim Bakanlığı (Özel okullar, çocuk yuvaları, çeşitli kurslar, etüt merkezleri, öğrenci yurtları vs) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (Özel kreşler, yurtlar, huzur evleri vs.) gibi kurumlarca özel mevzuatlarına göre ruhsatlandırılan iş yerleri ile Avukatlık büroları, Mali Müşavirlik büroları, mimarlık büroları, noterler, mdernekler ve lokalleri gibi işyerleri İlçe Belediyesince verilen işyeri açma ve çalışma ruhsatından muaftır. Ayrıca İstanbul Büyükşehir Belediyesince (otoparklar, benzin istasyonları, 1. Sınıf gayri sıhhi müesseseler vs.) ruhsatlandırılan iş yerleri bulunmaktadır.

6. İşyerinin ruhsatlandırılmasında genel kriterler “insan sağlığına zarar vermemek, çevre kirliliğine yol açmamak, yangın, patlama, genel güvenlik, iş güvenliği, işçi sağlığı, trafik ve karayolları, imar kat mülkiyeti ve doğanın korunması ile ilgili düzenlemelere aykırı davranmamak” olarak belirlenmiştir. Bu kriterleri taşımayan işyerlerine işyeri ruhsatı düzenlenememektedir. Örn; İlçemizde bazı iş hanları ve iş merkezleri yapıldığı tarihteki mevzuata göre inşa edilmiştir, çoğu da bitişik nizamdır. Bu iş merkezlerinden 2009 tarihinde yayımlanan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik koşulları arandığından yangın önlemleri yetersiz olmakta ve dolayısıyla iş yeri açma ve kapama ruhsatı verilememektedir. Bu sorun sadece ilçemize ait değil eski yerleşim yeri olan Üsküdar, Fatih, Zeytinburnu gibi diğer belediyelerde de yaşanmaktadır. İlçemizde yaklaşık 8000 adet işyeri olumsuz itfaiye ruhsatı nedeniyle işyeri açma ruhsatı alamamaktadır. İstanbul genelinde sayıları yüz binleri bulan bu iş yerlerinin faaliyetten men edilmesi ekonomik ve sosyal açıdan sakınca taşımaktadır. Bu konu ile ilgili yasal bir düzenleme gerekmektedir. 3194 sayılı kanuna aykırı imalatları olan işyerlerine de ruhsat düzenlenememektedir.

7. İç ve Dış Birimler arasındaki koordinasyonlar ve bilgi paylaşımları ruhsatsız işyerleri sayısını azaltacak ve daha etkin denetim sağlayacaktır.

8. İlçemizde kentsel dönüşüm nedeniyle 2012 yılından beri 3534 bina yıkım ruhsatı verilmiştir ve bu binalardaki işyerleri kapanmıştır. Ancak bazı işletmelerin vergi kayıtları kapatılmamıştır." denilmektedir.

Sonuç olarak ruhsatsız işyerlerinin tespitinin yapılarak bu yerlerin ruhsatlandırılması işlemlerine bir an evvel başlanması, işyeri açma ve çalışma ruhsatı almaya elverişli olmayan yerlerin elverişli hale getirilmesini sağlamak için gerekli ihtarların yapılması, buna rağmen ruhsatsız çalışmaya devam edilmesi halinde de gerekli yasal işlemlerin yapılarak hukuksuzluğa son verilmesi gerekmektedir.

Bulgu konusu tespitinin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

EKLER**Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları**

İSTANBUL KADIKÖY BELEDİYESİ 2016 MALİ YILI BİLANÇOSU				
Hesap Kodu	Hesap Adı	2014	2015	2016
100	KASA HESABI	0,00	0,00	0,00
101	ALINAN ÇEKLER HESABI	0,00	0,00	0,00
102	BANKA HESABI	33.123.890,84	89.958.904,65	103.669.725,94
103	VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-211,00	0,00	0,00
104	PROJE ÖZEL HESABI	0,00	0,00	0,00
105	DÖVİZ HESABI	0,00	0,00	0,00
106	DÖVİZ GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	0,00	0,00	0,00
108	DİĞER HAZIR DEĞERLER HESABI	0,00	0,00	0,00
109	BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	5.838.770,63	7.119.845,52	8.245.871,13
117	MENKUL VARLIKLAR HESABI	0,00	0,00	0,00
118	DİĞER MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR HESABI	0,00	0,00	0,00
120	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	0,00	0,00	0,00
121	GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	65.313.471,97	78.643.437,09	77.032.870,41
122	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	3.452.754,31	1.281.680,43	875.407,08
126	Verilen Depozito ve Teminatlar Hs.	0,00	0,00	10.101,54
127	DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	0,00	0,00	0,00
132	KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR HESABI	0,00	0,00	0,00

137	TAKİPTEKİ KURUM ALACAKLARI HESABI	0,00	0,00	0,00
140	KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	521.631,55	611.574,15	557.966,09
150	Taşınır Kodları (İlk Madde ve Malzemeler)	1.254.657,25	1.233.000,50	1.674.904,28
153	TİCARİ MALLAR HESABI	0,00	0,00	0,00
157	DİĞER STOKLAR HESABI	0,00	0,00	0,00
160	İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI	0,00	0,00	0,00
161	PERSONEL AVANSLARI HESABI	0,00	0,00	0,00
162	BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	908.415,55	1.201.930,17	1.138.065,99
164	AKREDİTİFLER HESABI	0,00	0,00	0,00
165	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANS VE KREDİLER HESABI	0,00	0,00	0,00
166	PROJE ÖZEL HESABINDAN VERİLEN AVANS VE AKREDİTİFLER HESABI	0,00	0,00	0,00
167	DOĞRUDAN DIŞ PROJE KREDİ KULLANIMLARI AVANS VE AKREDİFLERİ HESABI	0,00	0,00	0,00
180	GELECEK AYLARA AİT GİDERLER HESABI	0,00	0,00	0,00
190	DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI.	54.969.921,64	48.446.917,42	41.374.648,14
191	İNDİRİLECEK KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	0,00	0,00	0,00
197	SAYIM NOKSANLARI HESABI	0,00	0,00	0,00
217	MENKUL VARLIKLAR HESABI	0,00	0,00	0,00
218	DİĞER MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR HESABI	0,00	0,00	0,00
220	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	971.607,00	1.424.178,36	1.046.107,42
222	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	12.908.819,38	10.181.786,61	29.122.663,78
227	DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	0,00	0,00	0,00

232	KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR HESABI	0,00	0,00	0,00
240	MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	22.979.915,25	24.551.810,12	26.192.309,12
241	MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	4.997.550,00	7.997.150,00	9.747.150,00
250	ARAZİ VE ARSALAR HESABI	186.150.344,17	179.266.844,17	171.697.644,17
251	YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	7.896.398,13	7.896.398,13	7.896.398,13
252	BİNALAR HESABI	133.955.799,88	136.413.619,88	136.413.619,88
253	Taşınır Kodları (Makine, Techizat ve Donanım)	7.923.959,84	8.129.351,17	8.472.368,97
254	Taşınır Kodları (Taşıtlar)	10.777.349,15	11.840.937,40	11.727.849,28
255	Taşınır Kodları (Demirbaşlar Grubu)	19.976.729,02	21.252.464,80	23.019.380,72
256	DİĞER MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	0,00	0,00	0,00
257	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-37.090.761,41	-40.534.220,15	-35.625.149,14
258	YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	61.691.661,01	73.812.386,75	71.875.100,84
259	YATIRIM AVANSLARI HESABI	0,00	0,00	0,00
260	HAKLAR HESABI	1.636.954,39	0,00	0,00
264	ÖZEL MALİYETLER HESABI	0,00	0,00	0,00
268	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-1.636.954,39	0,00	0,00
280	GELECEK YILLARA AİT GİDERLER HESABI	0,00	0,00	0,00
294	ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	0,00	0,00	0,00
297	DİĞER ÇEŞİTLİ DURAN VARLIKLAR HESABI	0,00	0,00	0,00
299	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	0,00	0,00	0,00
300	BANKA KREDİLERİ HESABI	0,00	0,00	0,00
303	KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	0,00	0,00	0,00

304	CARİ YILDA ÖDENECEK TAHVİLLER HESABI	0,00	0,00	0,00
309	KISA VADELİ DİĞER İÇ MALİ BORÇLAR HESABI	0,00	0,00	0,00
310	CARİ YILDA ÖDENECEK DIŞ MALİ BORÇLAR HESABI	0,00	0,00	0,00
320	BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	-54.412.409,51	-69.351.105,61	-85.757.555,03
322	BÜTÇELEŞTİRİLECEK BORÇLAR HESABI	0,00	0,00	0,00
330	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	-6.086.838,49	-8.215.280,08	-10.959.790,98
333	EMANETLER HESABI	-1.376.246,44	-1.528.440,92	-4.120.486,19
340	ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI	0,00	0,00	0,00
349	ALINAN DİĞER AVANSLAR HESABI	0,00	0,00	0,00
360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	-2.116.785,17	-1.613.727,14	-1.995.665,29
361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	-780.068,89	-841.887,36	-1.158.850,39
362	FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	-71.714,47	-67.710,01	-151.601,00
363	KAMU İDARELERİ PAYLARI HESABI	-10.137.134,60	-9.515.283,12	-8.695.796,66
368	VADESİ GEÇMİŞ, ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER HESABI	-22.948.824,02	-22.948.824,02	-27.717.751,24
372	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	0,00	0,00	-5.936.413,43
379	DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI HESABI	0,00	0,00	0,00
380	GELECEK AYLARA AİT GELİRLER HESABI	0,00	0,00	0,00
381	GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	0,00	0,00	0,00
391	Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı	0,00	0,00	0,00
397	SAYIM FAZLALARI HESABI	0,00	0,00	0,00
399	DİĞER ÇEŞİTLİ KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI	0,00	0,00	0,00

400	BANKA KREDİLERİ HESABI	0,00	0,00	0,00
403	KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	0,00	0,00	0,00
404	TAHVİLLER HESABI	0,00	0,00	0,00
409	UZUN VADELİ DİĞER İÇ MALİ BORÇLAR HESABI	0,00	0,00	0,00
410	DIŞ MALİ BORÇLAR HESABI	0,00	0,00	0,00
430	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	0,00	0,00	0,00
438	KAMUYA OLAN ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ BORÇLAR HESABI	0,00	0,00	0,00
440	ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI	0,00	0,00	0,00
449	ALINAN DİĞER AVANSLAR HESABI	0,00	0,00	0,00
472	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	0,00	0,00	-12.535.419,39
479	DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI HESABI	0,00	0,00	0,00
480	GELECEK YILLARA AİT GELİRLER HESABI	0,00	0,00	0,00
481	GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	0,00	0,00	0,00
499	DİĞER UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI	0,00	0,00	0,00
500	NET DEĞER HESABI	-393.169.106,38	-459.544.037,27	-491.591.077,28
522	YENİDEN DEĞERLEME FARKLARI HESABI	0,00	0,00	0,00
570	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	-127.074.733,63	-63.496.299,21	-86.814.978,31
580	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	23.474.790,23	23.474.790,23	23.474.790,23
590	DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	-3.823.602,79	-57.082.192,66	0,00
591	DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU HESABI (-)	0,00	0,00	17.795.591,19

İSTANBUL KADIKÖY BELEDİYESİ 2016 MALİ YILI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Kd1	Kd2	Hesap Adı	Tutar
600	01		Vergi Gelirleri	246.217.706,50
600	01	02	Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	212.443.960,68
600	01	03	Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	20.375.778,37
600	01	06	Harçlar	13.397.967,45
600	03		Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	20.650.594,05
600	03	01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	1.483.705,86
600	03	06	Kira Gelirleri	19.128.888,19
600	03	09	Diğer Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	38.000,00
600	04		Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	66.870,68
600	04	04	Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışlar	66.870,68
600	05		Diğer Gelirler	185.504.677,08
600	05	01	Faiz Gelirleri	6.595.834,40
600	05	02	Kişi ve Kurumlardan Alınan Paylar	87.783.963,05
600	05	03	Para Cezaları	34.818.491,22
600	05	09	Diğer Çeşitli Gelirler	56.306.388,41
600			GELİRLER HESABI	452.439.848,31
630	01		Personel Giderleri	92.630.086,91
630	01	01	Memurlar	36.813.587,68
630	01	02	Sözleşmeli Personel	3.029.263,48
630	01	03	İşçiler	51.124.288,33

630	01	04	Geçici Personel	402.779,24
630	01	05	Diğer Personel	1.260.168,18
630	02		Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	11.108.897,36
630	02	01	Memurlar	3.965.952,76
630	02	02	Sözleşmeli Personel	335.028,70
630	02	03	İşçiler	6.646.402,91
630	02	05	Diğer Personel	161.512,99
630	03		Mal ve Hizmet Alım Giderleri	283.122.751,33
630	03	02	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	
630	03	03	Yolluklar	108.875,01
630	03	04	Görev Giderleri	58.004.341,35
630	03	05	Hizmet Alımları	184.472.130,64
630	03	06	Temsil ve Tanıtma Giderleri	3.542.270,40
630	03	07	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	2.629.464,25
630	03	08	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	34.365.669,68
630	05		Cari Transferler	8.277.435,77
630	05	01	Görev Zararları	3.652.109,82
630	05	03	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	3.284.018,55
630	05	04	Hane Halkına Yapılan Transferler	170.688,00
630	05	06	Yurtdışına Yapılan Transferler	10.242,40
630	05	08	Gelirlerden Ayrılan Paylar	1.160.377,00
630	12		Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	642,93
630	12	05	Diğer Gelirler	642,93
630	13		Amortisman Giderleri	5.603.712,94

630	13	01	Maddi Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	4.815.682,14
630	13	02	Maddi Olmayan Varlıkların Amortisman Giderleri	788.030,80
630	14		İlk Madde ve Malzeme Giderleri	9.484.998,78
630	14	01	Kırtasiye Malzemeleri	1.263.138,31
630	14	02	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzemeleri	19.597,34
630	14	03	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	419.059,24
630	14	04	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	3.349.559,19
630	14	05	Temizleme Ekipmanları	706.993,44
630	14	06	Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiye Malzemeleri	450.601,35
630	14	07	Yiyecek	107.484,03
630	14	08	İçecek	15.777,50
630	14	10	Zirai Maddeler	141.364,00
630	14	11	Yem	2.077,63
630	14	12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	650.333,43
630	14	13	Yedek Parçalar	490.601,44
630	14	14	Nakil Vasıtaları Lastikleri	80.912,86
630	14	15	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	44.214,60
630	14	16	Spor Malzemeleri Grubu	85.750,52
630	14	99	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	1.657.533,90
630	20		Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	52.751.426,37
630	20	01	Gelirlerden Alacaklardan Silinenler	52.751.426,37
630	30		Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	615.225,82
630	30	06	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	615.225,82
630			GİDERLER HESABI	470.235.439,50

2016 GELİRLER TOPLAMI	452.439.848,31
2016 GİDERLER TOPLAMI	470.235.439,50
2016 FAALİYET SONUCU (-)	(-)17.795.591,19

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>